

Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2020 r.

Activity of enterprises with up to 9 persons employed in 2020

Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2020 r.

Activity of enterprises with up to 9 persons employed in 2020

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Łodzi, Główny Urząd Statystyczny, Departament Przedsiębiorstw
Statistical Office in Łódź, Statistics Poland, Enterprises Department

pod kierunkiem
supervised by

Piotr Ryszard Cmela
Aneta Płatek

Zespół autorski

Editorial team

Artur Mikulec, Jerzy Harbat, Aleksandra Foryś
Aneta Staszek, Agnieszka Mirończuk

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Anna Buczek-Toboła

ISSN 2392-0750

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Prezentujemy Państwu kolejną edycję publikacji poświęconej działalności gospodarczej przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób, wydaną w serii „Analizy statystyczne”. Informacje przedstawione w opracowaniu pochodzą z realizowanego przez Urząd Statystyczny w Łodzi rocznego reprezentacyjnego badania mikroprzedsiębiorstw.

Publikacja ma charakter analityczny i zawiera opis wyników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w 2020 r. według rodzaju prowadzonej działalności, jak i w przekroju terytorialnym. W szczególności analizie podlegały: liczba mikroprzedsiębiorstw, liczba osób pracujących i przeciętne zatrudnienie, a także wysokość wynagrodzeń, wartość przychodów i kosztów, wartość sprzedaży detalicznej i hurtowej oraz wyniki działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw.

Zachęcamy Państwa do korzystania z pełnego zakresu danych w wersji elektronicznej w postaci tabelic stanowiących integralną część publikacji, które zostały udostępnione na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/publikacje>.

Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja będzie cennym źródłem informacji dla wszystkich osób zainteresowanych działalnością mikroprzedsiębiorstw w Polsce.

Będziemy zobowiązani za wszelkie uwagi i sugestie dotyczące tematyki i struktury opracowania, co pozwoli na wzbogacenie zawartości i lepsze dostosowanie kolejnych edycji publikacji do potrzeb odbiorców.

Dziękujemy wszystkim respondentom za zaangażowanie w wypełnianie formularza SP-3 *Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*, będącego bazą do opracowania tej publikacji.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Przedsiębiorstw

Aneta Płatek

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Łódź, grudzień 2021 r.

Preface

We present You the next edition of the publication dedicated to the economic activity of enterprises with up to 9 persons employed, issued in the series „Statistical analyses”. The information presented in the study comes from the annual sample survey of microenterprises carried out by the Statistical Office in Łódź.

The publication is an analysis including description of economic activity results of microenterprises in 2020 both on the NACE sections level and voivodships level. In particular, the analysis covered: the number of microenterprises, the number of persons employed and average paid employment, as well as the amount of wages and salaries, the value of revenues and costs, the value of retail sales and wholesale, as well as the results of the catering activity of microenterprises.

We encourage You to use the full range of electronic data available in the form of tables on the website <http://stat.gov.pl/publikacje>, which constitute an integral part of this publication.

We hope that this publication will be a valuable source of information for anyone interested in the activity of microenterprises in Poland.

We will be grateful for any comments and suggestions regarding the subject and structure of the study, which will allow us to enrich the content and to prepare better adaptation of subsequent editions of the publication to the needs of recipients.

We would like to thank all Respondent who filled out *SP-3 Report on economic activity of enterprises*, which is the basic source for the development of this publication.

Deputy Director
of the Enterprises Department

Aneta Płatek

Director
of the Statistical Office in Łódź

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

Łódź, December 2021

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Spis treści.....	5
Contents	5
Spis tablic	6
List of tables	6
Spis wykresów	7
List of charts	7
Spis map	8
List of maps	8
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty	9
Symbols and main abbreviations.....	9
Synteza.....	12
Executive summary	14
Rozdział 1. Podstawowe dane o mikroprzedsiębiorstwach w latach 2015–2020.....	16
Chapter 1. Basic data on microenterprises in 2015–2020	16
Rozdział 2. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD.....	21
Chapter 2. Microenterprises survey results by NACE sections.....	21
Rozdział 3. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw	31
Chapter 3. Microenterprises survey results by voivodships	31
Rozdział 4. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD	42
Chapter 4. Microenterprises survey results by voivodships and NACE sections.....	42
Uwagi metodologiczne.....	50
Methodological notes	56

Spis tablic

List of tables

1. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących	16
1. Number of microenterprises and persons employed.....	16
2. Podstawowe wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw.....	17
2. Basic microenterprises' economic activity indicators	17
3. Wskaźniki finansowe działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw	19
3. Finance microenterprises' economic activity indicators.....	19
4. Sprzedaż detaliczna, hurtowa, produkcja budowlano-montażowa i przychody z działalności gastronomicznej	20
4. Retail sale, wholesale, construction and assembly production and revenues from catering activity	20
5. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących, przychody ogółem według sekcji PKD w 2020 r.....	22
5. Number of microenterprises, persons employed and total revenues by NACE sections in 2020	22
6. Liczba mikroprzedsiębiorstw według liczby pracujących w głównym miejscu pracy oraz sekcji PKD w 2020 r.	23
6. Microenterprises by number of persons employed in the main workplace and NACE sections in 2020	23
7. Zmiany rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w oparciu o dane rejestrowe oraz wyniki badania w 2020 r.	25
7. Changes in the type of economic activity conducted by microenterprises based on register data and survey results in 2020	25
8. Wskaźniki zatrudnienia i wynagrodzeń w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2020 r.	28
8. Indicators of paid employment and gross wages and salaries in microenterprises by NACE sections in 2020.....	28
9. Podstawowe dane i wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw w 2020 r.	31
9. Basic data and microenterprises' economic activity indicators by voivodships in 2020	31
10. Przychody ogółem i wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw według województw w 2020 r.	35
10. Total revenues and gross wages and salaries in microenterprises by voivodeships in 2020	35
11. Sprzedaż detaliczna i hurtowa mikroprzedsiębiorstw według województw w 2020 r.	38
11. Retail sale and wholesale of microenterprises by voivodships in 2020	38
12. Liczba mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2020 r.	43
12. Number of microenterprises by voivodships and NACE sections in 2020	43
13. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2020 r.	45
13. Persons employed per 1000 microenterprises by voivodships and NACE sections in 2020	45
14. Miesięczne przychody na 1 pracującego według województw oraz sekcji PKD w 2020 r.	47
14. Monthly revenues per 1 person employed by voivodships and NACE sections in 2020.....	47
15. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw oraz sekcji PKD w 2020 r.	48
15. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships and NACE sections in 2020	48

Spis wykresów

List of charts

1. Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenia brutto.....	17
1. Average paid employment, gross wages and salaries.....	17
2. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego.....	18
2. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee.....	18
3. Przychody i koszty ogółem, wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo.....	19
3. Total revenues and total costs, gross financial result per 1 microenterprise.....	19
4. Struktura mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2020 r.	21
4. Structure of microenterprises by NACE sections in 2020.....	21
5. Struktura mikroprzedsiębiorstw, pracujących i przychodów dla sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz sektora usług w 2020 r.	23
5. Structure of microenterprises, persons employed and revenues for section trade; repair of motor vehicle and services in 2020.....	23
6. Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej w mikroprzedsiębiorstwach ogółem według sekcji PKD w 2020 r.....	24
6. The share of microenterprises up to 1 person employed in total microenterprises by NACE sections in 2020.....	24
7. Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności według sekcji PKD w 2020 r.	26
7. Microenterprises per 100 thousand population by NACE sections in 2020.....	26
8. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2020 r.....	27
8. Persons employed per 1000 microenterprises by NACE sections in 2020.....	27
9. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według sekcji PKD w 2020 r.....	29
9. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by NACE sections in 2020.....	29
10. Miesięczne przychody na 1 pracującego według sekcji PKD w 2020 r.....	30
10. Monthly revenues per 1 person employed by NACE sections in 2020.....	30
11. Struktura mikroprzedsiębiorstw i pracujących według województw w 2020 r.	32
11. Structure of microenterprises and persons employed by voivodships in 2020.....	32
12. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw w 2020 r.	34
12. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships in 2020.....	34
13. Struktura przychodów z działalności gastronomicznej według województw w 2020 r.	39
13. The structure of revenues from catering activity by voivodships in 2020.....	39
14. Struktura produkcji budowlano-montażowej według województw w 2020 r.....	40
14. The structure of construction and assembly production by voivodships in 2020.....	40
15. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw według województw w 2020 r.	41
15. The share of construction and assembly production in revenues of microenterprises by voivodships in 2020.....	41
16. Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według województw oraz sekcji PKD w 2020 r.	44
16. Structure of persons employed in microenterprises by voivodships and NACE sections in 2020.....	44

Spis map

List of maps

1. Mikroprzedsiębiorstwa na 1000 ludności w 2020 r.	33
1. Microenterprises per 1000 population in 2020.....	33
2. Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2020 r.	36
2. Monthly revenues per 1 person employed in 2020.....	36
3. Wskaźnik rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2020 r.	37
3. Gross turnover profitability indicator of microenterprises in 2020	37
4. Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2020 r.	37
4. Gross financial result per 1 microenterprise in 2020.....	37
5. Przychody mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2020 r.	46
5. Revenues of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2020.....	46
6. Wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2020 r.	46
6. Gross wages and salaries of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2020.....	46

Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty

Symbols and main abbreviations

Znaki umowne

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło indicates that magnitude zero
Zero: (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Skróty

Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
mld	miliard billion
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
NACE	Statistical classification of economic activities in the European Community

Skróty i pełne nazwy według PKD 2007 stosowane w publikacji

Abbreviations and full names according to NACE Rev. 2 used in the publication

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
- -	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing
- -	Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying
- -	Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do ukła- dów klimatyzacyjnych Electricity, gas steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją Water supply; sewerage, waste management and reme- diation activities
- -	Budownictwo Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samo- chodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, including motorcycles
- -	Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
- -	Informacja i komunikacja Information and communication
- -	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości -	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości Real estate activities
- -	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
Administrowanie i działalność wspierająca -	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca Administrative and support service activities
- -	Edukacja Education
- -	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities
Kultura, rozrywka i rekreacja -	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation
- -	Pozostała działalność usługowa Other service activities

Synteza

W 2020 r. w Polsce liczba mikroprzedsiębiorstw wyniosła 2 261,5 tys. i w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 47,6 tys. jednostek, tj. o 2,1%. Średniorocznie populacja przedsiębiorstw do 9 osób pracujących zwiększała się o 3,5%, przy czym z roku na rok wzrost ich liczby był coraz mniejszy – 5,2% w 2016 r., 3,5% w 2018 r. oraz 2,1% w 2020 r.

Liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2020 r. wyniosła 4 286,7 tys., a zatem wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 57,5 tys. osób. W okresie 2015–2020 średnioroczne tempo wzrostu liczby osób pracujących kształtowało się na poziomie 2,6%, przy czym z roku na rok wzrost liczby osób pracujących był coraz niższy (odpowiednio 5,1% na początku i 1,4% na końcu badanego okresu). W całym okresie 2015–2020 liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach wzrosła o 13,9%.

W 2020 r. przychody ogółem kształtowały się na poziomie 1 445,2 mld zł, a koszty ogółem na poziomie 1 247,8 mld zł (w stosunku do roku poprzedniego wzrosły odpowiednio o 2,5% i 2,9%). W latach 2015–2020 występował systematyczny wzrost zarówno przychodów, jak i kosztów mikroprzedsiębiorstw, w analizowanym okresie przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły łącznie o 48,0%, a koszty o 46,5%. Najwyższy wskaźnik poziomu kosztów odnotowano w 2016 r. – 88,1%, a najniższy w 2019 r. – 86,0%. Średnioroczna dynamika przychodów wyniosła 108,2, a kosztów 107,9.

W 2020 r. najwięcej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób (1 235,6 tys. tj. 54,6% wszystkich mikroprzedsiębiorstw) prowadziło działalność gospodarczą w zakresie usług¹. Pozostałe, znaczące pod względem liczby mikroprzedsiębiorstw sekcje PKD to: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 471,3 tys. (20,8%) oraz budownictwo – 340,9 tys. jednostek (6,2%). W 2020 r. wyżej wymienione sekcje PKD skupiały łącznie 2 047,8 tys. jednostek, które stanowiły 90,6% ogółu mikroprzedsiębiorstw.

Analizując stan oraz strukturę pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2020 r. zaobserwowano, że najwięcej osób pracowało w sektorze usług – 2 072,4 tys. osób (tj. 48,3%) oraz w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 1 067,4 tys. osób (24,9%) i budownictwo – 654,1 tys. osób (15,3%). W 2020 r. wyżej wymienione sekcje PKD skupiały łącznie 3 793,9 tys. osób, tj. 88,5% pracujących ogółem w mikroprzedsiębiorstwach.

Liczba mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności w Polsce w 2020 r. była najwyższa w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (1 229 jednostek na 100 tys. ludności), budownictwo (889 jednostek) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (809 jednostek), a najniższa w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (22 jednostki). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika w 2020 r. wyniosła 5 896 jednostek na 100 tys. ludności wobec 5 768 w roku 2019.

Sekcją PKD o najwyższej liczbie pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w 2020 r. było zakwaterowanie i gastronomia (2 871 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw), a sekcją o najniższej wartości wskaźnika – informacja i komunikacja (1 376 osób). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika kształtowała się na poziomie 1 896 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw wobec 1 910 w roku 2019.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2020 r. największą część przychodów wszystkich mikroprzedsiębiorstw, tj. 39,9% (576,4 mld zł) wygenerowały jednostki działające w usługach oraz w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych – 37,8% (546,5 mld zł).

¹ Zob. przypis 3.

W 2020 r. mikroprzedsiębiorstwa z sekcji obsługa rynku nieruchomości charakteryzowały się najwyższą wartością miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 63,9 tys. zł. Najniższą wartość miesięcznych przychodów na 1 pracującego odnotowano w przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących zajmujących się pozostałą działalnością usługową – 6,8 tys. zł, podczas gdy w skali całego kraju kształtował się on na poziomie 27,1 tys. zł.

Spośród 2 261,5 tys. mikroprzedsiębiorstw funkcjonujących w Polsce w 2020 r. najwięcej, tj. 18,5% (417,8 tys.) miało siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, dalsze 10,5% (238,0 tys.) na terenie województwa śląskiego, a kolejne 10,2% (229,8 tys.) na terenie województwa małopolskiego. Najmniej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób miało siedzibę na terenie województwa: opolskiego (2,0%, tj. 46,0 tys.), lubuskiego (2,3%, 52,2 tys.) i świętokrzyskiego (2,5%, 55,9 tys.).

Spośród ogółu pracujących (4 286,7 tys. osób) największy odsetek odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach mających siedzibę w województwie: mazowieckim (17,6%, tj. 754,5 tys. osób), śląskim (11,1%, 477,7 tys.) oraz wielkopolskim (10,2%, 435,3 tys.). Natomiast województwa: opolskie (2,2%, tj. 94,5 tys. osób), lubuskie (2,5%, 106,1 tys.) i świętokrzyskie (2,5%, 109,0 tys.) charakteryzowały się najmniejszą liczbą pracujących ogółem.

Największą część przychodów jednostek o liczbie pracujących do 9 osób wypracowały mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego (28,6%, tj. 413,6 mld zł), śląskiego (10,5% 151,8 mld zł) oraz wielkopolskiego (9,8%, 141,2 mld zł). Jednostki z trzech wyżej wymienionych województw uzyskały łącznie 48,9% przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem, które w skali całego kraju kształtowały się na poziomie 1 445,2 mld zł.

Największy udział w generowaniu zarówno sprzedaży detalicznej, hurtowej, produkcji budowlano-montażowej, jak i przychodów z działalności gastronomicznej miały jednostki z województwa mazowieckiego, które wypracowały odpowiednio: 18,6% (tj. 42,5 mld zł) sprzedaży detalicznej ogółem, 26,3% (91,5 mld zł) sprzedaży hurtowej ogółem, 17,6% (20,0 mld zł) produkcji budowlano-montażowej ogółem oraz 22,8% (4,1 mld zł) przychodów z gastronomii ogółem. Najmniejszy udział w sprzedaży detalicznej oraz produkcji budowlano-montażowej osiągnęły jednostki o liczbie pracujących do 9 osób z województwa opolskiego – wyniósł on odpowiednio 2,4% (5,4 mld zł) oraz 2,0% (2,3 mld zł). W zakresie sprzedaży hurtowej ogółem najmniejszy odsetek stanowiły mikroprzedsiębiorstwa z województwa warmińsko-mazurskiego – 1,4% (5,0 mld zł), natomiast w zakresie przychodów z działalności gastronomicznej jednostki z siedzibą na terenie województwa świętokrzyskiego – 1,2% (0,2 mld zł).

Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych województwach w 2020 r. wahał się od 42 podmiotów na 1000 ludności w województwie podkarpackim do 77 podmiotów na 1000 ludności w województwie mazowieckim.

Najwyższą wartość wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego miały jednostki z województwa mazowieckiego (41 156 zł), a najniższą mikroprzedsiębiorstwa z województwa warmińsko-mazurskiego (19 778 zł).

Executive summary

In 2020 the number of microenterprises in Poland amounted to 2 261.5 thousand, which is an increase of 47.6 thousand units (i.e. 2.1%) compared to previous year. The average annual population of enterprises up to 9 persons employed increased by 3.5%, and the increase in their number was successively smaller each year – 5.2% in 2016, 3.5% in 2018 and 2.1% in 2020.

The number of persons employed in microenterprises in 2020 amounted to 4 286.7, which is an increase of 57.5 thousand persons. In the period 2015–2020, the average annual growth rate of the number of persons employed was 2.6%, and each year the increase in the number of employed persons was lower (5.1% at the beginning and 1.4% at the end of the analyzed period, respectively). In the entire period 2015–2020, the number of people working in microenterprises increased by 13.9%.

In 2020 total revenues of microenterprises amounted to 1 445.2 billion PLN and total costs amounted to 1 247.8 billion PLN (in comparison to the previous year, they increased by 2.5% and 2.9% respectively). In 2015–2020, there was a systematic increase in both revenues and costs of microenterprises, in the analyzed period revenues of microenterprises increased by a total of 48.0% and costs by 46.5%. The highest cost level indicator was recorded in 2016 – 88.1%, and the lowest in 2019 – 86.0%. The average annual growth rate of revenues was 108.2 and growth rate of costs amounted to 107.9.

In 2020 most of the units with up to 9 persons employed (1 235.6 thousand, i.e. 54.6% of all microenterprises) conducted activity in the field of services¹. Other NACE sections, significant in the number of microenterprises were: trade; repair of motor vehicles – 471.3 thousand units (20.8%) and construction – 340.9 thousand units (6.2%). In 2020 to the above mentioned sections of NACE belonged a total of 2 047.8 thousand units, which accounted for 90.6% of all microenterprises.

Analyzing condition and structure of all persons employed in microenterprises according to NACE sections in 2020 it has been observed that most persons worked in the service's sector – 2 072.4 thousand persons (48.3%) and in following NACE sections: trade; repair of motor vehicles – 1 067.4 thousand persons (24.9%) and construction – 654.1 thousand persons (15.3%). In 2020 the above mentioned NACE groups accounted together for 3 793.9 thousand persons (i.e. 88.5% of all persons employed in microenterprises).

The number of microenterprises per 100 thousand population in Poland in 2020 was the highest in the sections: trade; repair of motor vehicles (1 229 units per 100 thousand population), construction (889 units) and professional, scientific and technical activities (809 units) and the lowest in agriculture, forestry and fishing (22 units). On the country level the value of this indicator in 2020 amounted to 5 896 units per 100 thousand population towards 5 768 in 2019.

NACE section with the highest number of persons employed per 1000 microenterprises in 2020 was accommodation and catering (2 871 persons employed per 1000 microenterprises), while the section with the lowest was information and communication (1 376 persons). On the country level the value of this indicator amounted to 1 896 persons per 1000 microenterprises towards 1 910 in 2019.

Considering the type of economic activity conducted in 2020, the largest part of revenues of all microenterprises, i.e. 39.9% (576.4 billion PLN) was generated by units operating in services and the section of trade; repair of motor vehicles – 37.8% (546.5 billion PLN).

¹ See footnote 3.

In 2020 microenterprises from the area of real estate activities had the highest monthly revenues per 1 person employed – 63.9 thousand PLN. The lowest value of monthly revenues per 1 person employed in units with up to 9 persons employed was in other service activities – 6.8 thousand PLN, while on the country level it was 27.1 thousand PLN.

Among the 2 261.5 thousand microenterprises in Poland in 2020 the most were located in Mazowieckie Voivodship (18.5%, i.e. 417.8 thousand units), Śląskie (10.5%, 238.0 thousand) and Małopolskie (10.2%, 229.8 thousand). The least units with up to 9 persons employed had their headquarters in: Opolskie (2.0%, i.e. 46.0 thousand), Lubuskie (2.3%, 52.2 thousand) and Świętokrzyskie (2.5%, 55.9 thousand).

Among the 4 286.7 thousand of persons employed the largest share has been observed in microenterprises located in Mazowieckie Voivodship (17.6%, i.e. 754.5 thousand), Śląskie (11.1%, i.e. 477.7 thousand) and Wielkopolskie (10.2%, i.e. 435,3 thousand). While Opolskie (2.2%, tj. 94.5 thousand), Lubuskie (2.5%, 106.1 thousand) i Świętokrzyskie (2.5%, 109.0 thousand) had the lowest number of persons employed.

The largest share of revenues was generated by microenterprises located in Mazowieckie Voivodship (28.6%, i.e. 413.6 billion PLN), Śląskie (10.5%, i.e. 151.8 billion PLN) and Wielkopolskie (9.8%, i.e. 141.2 billion PLN). The units of these three voivodships generated a total of 48.9% of surveyed enterprises' revenues, which amounted to 1 445.2 PLN billion on the country level.

The largest share in generating retail sales, wholesale, construction and assembly production as well as revenues from catering activity had units from Mazowieckie Voivodship, which incurred 18.6% (42.5 billion PLN) of total retail sales, 26.3% (91.5 billion PLN) of total wholesale, 17.6% (20.0 billion PLN) of total construction and assembly production and 22.8% (4.1 billion PLN) of total revenues from catering activity. The smallest share in retail sales and construction and assembly production was recorded in microenterprises located in Opolskie Voivodship – it amounted to 2.4% (5.4 billion PLN) and 2.0% (2.3 billion PLN), respectively. In terms of total wholesale the smallest share had microenterprises from Warmińsko-Mazurskie Voivodship – 1.4% (5.0 billion PLN), while in terms of revenues from catering activity microenterprises based in Świętokrzyskie Voivodship – 1.2% (0.2% billion PLN).

The intensity indicator of microenterprises in individual voivodships in 2020 ranged from 42 units per 1000 population in Podkarpackie Voivodship to 77 units per 1000 population in Mazowieckie Voivodship.

The highest monthly revenues per 1 person employed had units from Mazowieckie Voivodship (41 156 PLN) and the lowest from Warmińsko-Mazurskie Voivodship (19 778 PLN)

Rozdział 1.

Chapter 1.

Podstawowe dane o mikroprzedsiębiorstwach w latach 2015–2020

Basic data on microenterprises in 2015–2020

W latach 2015–2020 liczba mikroprzedsiębiorstw² w Polsce wzrosła o 356,5 tys. jednostek, tj. o 18,7%. Średniorocznie populacja przedsiębiorstw do 9 osób pracujących zwiększała się o 3,5%, przy czym z roku na rok wzrost ich liczby był coraz mniejszy – 5,2% w 2016 r., 3,5% w 2018 r. oraz 2,1% w 2020 r. Jak wskazują wyniki ostatniego badania, w 2020 r. działalność gospodarczą w Polsce prowadziło 2 261,5 tys. mikroprzedsiębiorstw, a w stosunku do roku poprzedniego ich liczba wzrosła o 47,6 tys. jednostek.

Tablica 1. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących
Table 1. Number of microenterprises and persons employed

Wyszczególnienie Specification	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mikroprzedsiębiorstw ogółem Total number of microenterprises	1 905 020	2 004 047	2 073 621	2 146 019	2 213 941	2 261 515
w tym liczba mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej ^a of which number of microenterprises up to 1 person employed ^a	1 332 453	1 412 079	1 473 763	1 522 355	1 599 052	1 659 062
Pracujący (stan w dniu 31.12) Persons employed (as of 31.12)	3 764 185	3 957 151	4 089 771	4 173 208	4 229 197	4 286 742

a Tj. liczba mikroprzedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy.
a i.e. is the number of microenterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace.

Spośród ogółu przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób działających w Polsce w 2020 r. 73,4% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa do 1 osoby pracującej (w okresie 2015–2019 ich udział wahał się od 69,9% w 2015 r. do 72,2% w 2019 r.). Zaobserwowano, że średnioroczne tempo wzrostu liczby tych jednostek w latach 2015–2020 wyniosło 4,5% i było wyższe niż dla mikroprzedsiębiorstw ogółem, a w stosunku do roku poprzedniego ich liczba wzrosła o 3,8%, tj. 60,0 tys. jednostek.

W latach 2015–2020 liczba mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności kształtowała się na poziomie od 4 954 do 5 896 jednostek (odpowiednio w pierwszym i ostatnim roku badanego okresu). Systematyczny wzrost wartości wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw w tym okresie wynika zarówno z rosnącej liczby przedsiębiorstw, jak i spadającej liczby ludności w Polsce (zob. tabl. 2).

Liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2020 r. wyniosła 4 286,7 tys., a zatem wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 57,5 tys. osób. W okresie 2015–2020 średnioroczne tempo wzrostu liczby osób pracujących kształtowało się na poziomie 2,6%, przy czym z roku na rok wzrost liczby

² W polskiej statystyce publicznej, zgodnie z zasadami obowiązującymi w statystyce europejskiej, za mikroprzedsiębiorstwo uważa się przedsiębiorstwo o liczbie pracujących do 9 osób. Dane prezentowane w niniejszej publikacji dotyczą wszystkich badanych sekcji PKD (łącznie z sekcją A i K) – patrz uwagi metodologiczne.

osób pracujących był coraz niższy (odpowiednio 5,1% na początku i 1,4% na końcu badanego okresu). W całym okresie 2015–2020 liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach wzrosła o 13,9%.

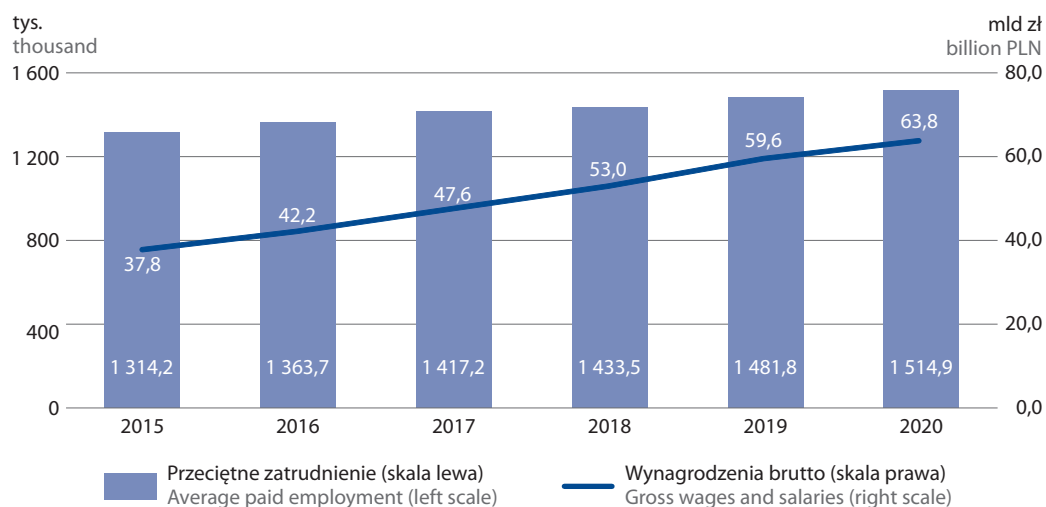
Analizując zmiany w zakresie pracujących i mikroprzedsiębiorstw zaobserwowano, że w latach 2015–2017 tempa ich wzrostu były podobne. W 2018, 2019 i w 2020 r. wzrost r/r liczby jednostek wyniósł odpowiednio 3,5%, 3,2% i 2,1%, a wzrost liczby osób w nich pracujących 2,0%, 1,3% i 1,4%. W efekcie liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw w latach 2015–2017 kształtowała się w przedziale od 1 972 do 1 976 osób, a w latach 2018–2020 spadła odpowiednio do 1 945, 1 910 i 1 896 osób.

Tablica 2. Podstawowe wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw
Table 2. Basic microenterprises' economic activity indicators

Wyszczególnienie Specification	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności Microenterprises per 100 thousand population	4 954	5 215	5 397	5 587	5 768	5 896
Pracujący (stan w dniu 31.12) na 1000 mikroprzedsiębiorstw Persons employed (as of 31.12) per 1000 microenterprises	1 976	1 975	1 972	1 945	1 910	1 896
Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw Average paid employment per 1000 microenterprises	690	680	683	668	669	670

Przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach w 2020 r. wyniosło 1 514,9 tys. osób (zob. wykres 1) i wzrosło w stosunku do roku poprzedniego o 2,2% (w całym analizowanym okresie średni roczny wzrost „przeciętnego zatrudnienia” wyniósł 2,9%, a najwyższy wzrost r/r odnotowano w 2017 – 3,9%). W 2020 r. – w stosunku do roku 2015 – przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach wzrosło o 15,3%. Najniższą wartość wskaźnika liczby osób zatrudnionych na 1000 mikroprzedsiębiorstw odnotowano w 2018 r. (668 osób), a najwyższą w 2015 r. (690 osób). W 2020 r. wartość tego wskaźnika wyniosła 670 osób.

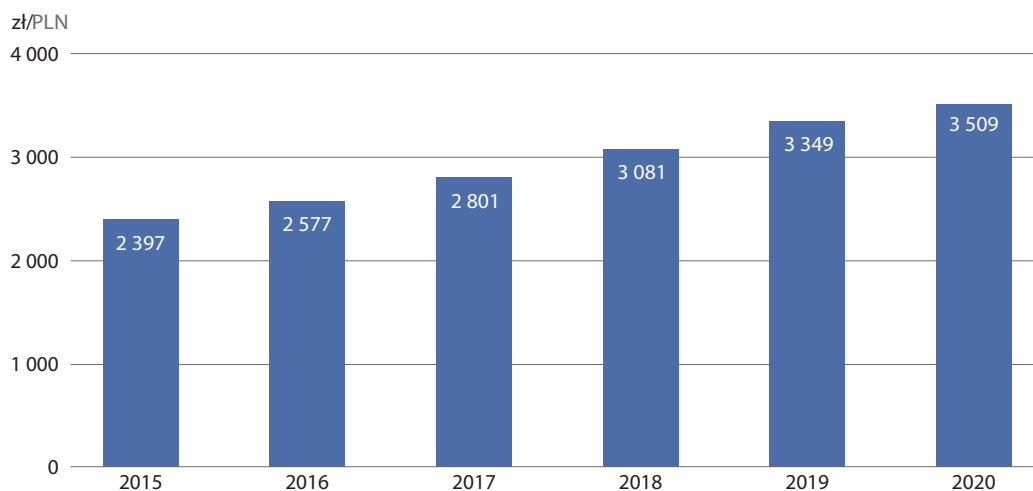
Wykres 1. Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenia brutto
Chart 1. Average paid employment, gross wages and salaries

Kwota wynagrodzeń brutto w jednostkach do 9 osób pracujących w latach 2015–2020 wzrosła z 37,8 mld zł do 63,8 mld zł. Średnioroczny wzrost wartości wynagrodzeń brutto w tym okresie wyniósł 11,0% – najwyższy ich wzrost 12,9% r/r odnotowano w 2017 r., a najniższy 7,1% w 2020 r. Udział wynagrodzeń brutto w kosztach ogółem w 2015 r. wyniósł 4,4%, w kolejnych latach systematycznie wzrastał – do 5,1% w 2020 r. (z wyjątkiem 2018 r., w którym odnotowano spadek omawianego udziału do 4,6%).

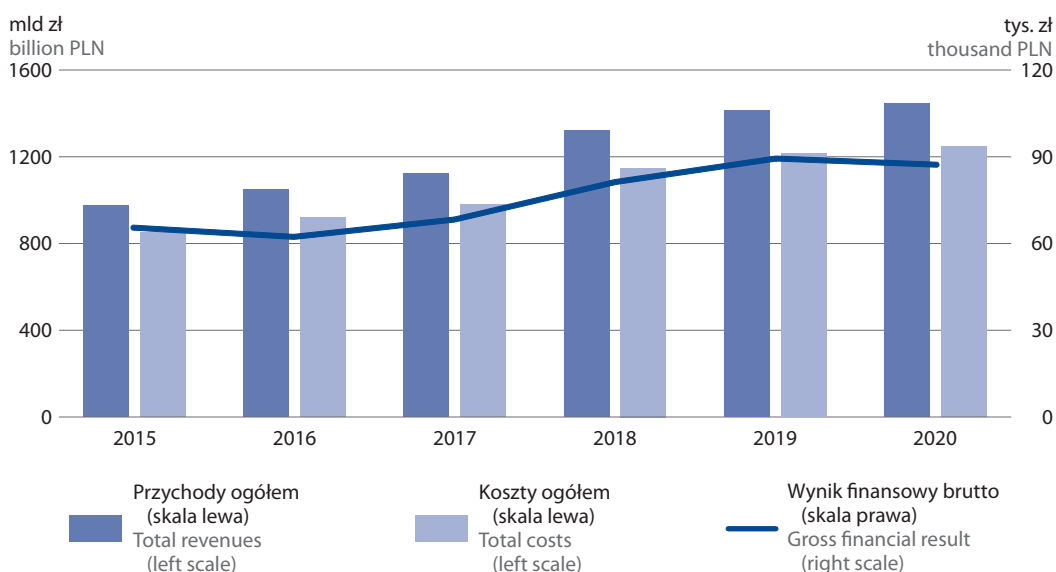
W badanym okresie odnotowano również systematyczny wzrost miesięcznego wynagrodzenia brutto na 1 zatrudnionego – z 2 397 zł w 2015 r. do 3 509 zł w 2020 r., ponieważ kwota wynagrodzeń ogółem wypłacanych zatrudnionym w mikroprzedsiębiorstwach wzrastała szybciej niż przeciętna liczba osób w nich zatrudnionych (zob. wykres 2).

Wykres 2. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego
Chart 2. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee

W 2020 r. przychody ogółem kształtowały się na poziomie 1 445,2 mld zł, a koszty ogółem na poziomie 1 247,8 mld zł (w stosunku do roku poprzedniego wzrosły odpowiednio o 2,5% i 2,9%). W latach 2015–2020 występował systematyczny wzrost zarówno przychodów, jak i kosztów mikroprzedsiębiorstw (zob. wykres 3), w analizowanym okresie przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły łącznie o 48,0%, a koszty o 46,5%. Najwyższy wskaźnik poziomu kosztów odnotowano w 2016 r. – 88,1%, a najniższy udział kosztów w przychodach w 2019 r. – 86,0%. Średnioroczna dynamika przychodów wyniosła 108,2, a kosztów 107,9.

Wykres 3. Przychody i koszty ogółem, wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo
Chart 3. Total revenues and total costs, gross financial result per 1 microenterprise

W 2020 r. nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo wyniosła 87,3 tys. zł i w porównaniu z rokiem 2019 spadła o 2,1 tys. zł. Wcześniej, w okresie 2015–2019 jej spadek r/r odnotowano jedynie w 2016 r. (o 3,2 tys. zł). Podobna sytuacja występowała w przypadku wskaźnika rentowności obrotu brutto, który w 2019 r. osiągnął wartość 14,0%, a w roku 2020 spadł do poziomu 13,7%. Wcześniej, w okresie 2015–2019 jego spadek r/r odnotowano jedynie w 2016 r. (do 11,9%). Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2020 r. wyniosły 27 086 zł i w porównaniu z rokiem 2019 również spadły (o 278 zł) – podczas gdy w latach 2015–2019 systematycznie wzrastały.

Tablica 3. Wskaźniki finansowe działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw
Table 3. Finance microenterprises' economic activity indicators

Wyszczególnienie Specification	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w zł Gross financial result per 1 microenterprise in PLN	65 541	62 319	68 354	81 293	89 401	87 265
Miesięczne przychody na 1 pracującego w zł Monthly revenues per 1 person employed in PLN	22 609	23 001	24 055	26 431	27 364	27 086
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w % Gross turnover profitability indicator in %	12,8	11,9	12,6	13,2	14,0	13,7

W Polsce w latach 2015–2020 występował systematyczny wzrost wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw (zob. tabl. 4). Najwyższą dynamikę wartości sprzedaży detalicznej w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w latach 2016–2017 (wyniosła ona odpowiednio 104,7 i 104,8). W latach 2018–2019 dynamika wartości sprzedaży detalicznej była nieco niższa i wyniosła 102,7 i 103,7. Natomiast w 2020 r. sprzedaż detaliczna jednostek do 9 osób pracujących kształtowała się na poziomie 228,3 mld zł i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 0,5% (dynamika=100,5).

Tablica 4. Sprzedaż detaliczna, hurtowa, produkcja budowlano-montażowa i przychody z działalności gastronomicznej

Table 4. Retail sale, wholesale, construction and assembly production and revenues from catering activity

Wyszczególnienie Specification	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sprzedaż detaliczna w mln zł Retail sale in million PLN	194 643	203 750	213 459	219 146	227 219	228 304
Sprzedaż hurtowa w mln zł Wholesale in million PLN	247 473	265 395	303 628	327 987	340 372	348 231
Produkcja budowlano-montażowa w mln zł Construction and assembly produc- tion in million PLN	82 665	89 748	100 178	112 712	118 756	113 778
Przychody z działalności gastronomicznej w mln zł Sales revenues from catering activity in million PLN	12 174	13 438	14 822	17 111	20 851	17 811

Wartość sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw w Polsce również systematycznie wzrastała w badanym okresie, przy czym średnie tempo wzrostu sprzedaży hurtowej w latach 2015–2020 było znacznie wyższe niż w sprzedaży detalicznej (3,3%) i wyniosło 7,1%. Najwyższy wzrost wartości sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw r/r odnotowano w 2017 r. – 14,4%. W 2020 r. sprzedaż hurtowa jednostek do 9 osób pracujących wyniosła 348,2 mld zł, i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 2,3%.

W badanym okresie (2015–2020) średnioroczny wzrost wartości produkcji budowlano-montażowej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób wyniósł 6,6%. Wartość tego rodzaju produkcji w 2020 r. wyniosła 113,8 mld zł i w stosunku do roku 2019 zmniejszyła się o 5,0 mld zł (dynamika=95,8) – był to pierwszy spadek produkcji budowlano-montażowej r/r w okresie 2015–2020. Najwyższy udział wartości produkcji budowlano-montażowej w przychodach ogółem odnotowano w 2017 r. – 8,9%, a najniższy w 2020 r. – 7,9%.

W latach 2015–2019 przychody z działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw stanowiły niewielką część ich przychodów ogółem. Jednak tempo wzrostu ich wartości (w porównaniu ze sprzedażą detaliczną i hurtową) było najwyższe – średniorocznie wyniosło 14,4%. Wartość przychodów z działalności gastronomicznej wzrosła z 12,2 mld zł w 2015 r. do 20,9 mld zł w 2019 r., a więc o 71,3%, a najwyższy wzrost r/r odnotowano w 2019 r. – wyniósł on 21,9%. W 2020 r. przychody z działalności gastronomicznej wyniosły 17,8 mld zł i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyły się o 3,0 mld zł (dynamika=85,4).

Rozdział 2.

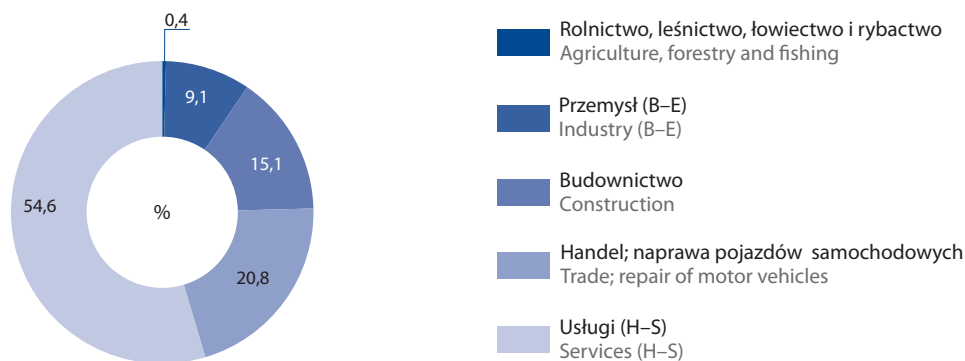
Chapter 2.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD

Microenterprises survey results by NACE sections

Ze względu na przeważający rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2020 r. największy udział w mikroprzedsiębiorstwach miały jednostki prowadzące działalność w zakresie usług³ (54,6%). W porównaniu z rokiem poprzednim ich zbiorowość zwiększyła się z 1 201,9 tys. do 1 235,6 tys. jednostek tj. o 2,8%. Przedsiębiorstwa do 9 osób pracujących, prowadzące działalność gospodarczą związaną z handlem i naprawą pojazdów samochodowych stanowiły drugą pod względem wielkości grupę mikroprzedsiębiorstw – 471,3 tys. (20,8% z ogółu), a ich liczba spadła w stosunku do roku poprzedniego o 1,6%. W latach 2015–2018 zaobserwowano zwiększający się odsetek mikroprzedsiębiorstw sektora usług z 52,9% w 2015 r. do 54,8% w 2018 r. (nieznaczny spadek nastąpił w 2019 r. – 54,3% oraz w 2020 r. – 54,6%) przy zmniejszającym się udziale jednostek handlowych z 25,1% w 2015 r. do 20,8% w 2020 r. (zob. wykres 4).

Wykres 4. Struktura mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2020 r.
Chart 4. Structure of microenterprises by NACE sections in 2020

W latach 2015–2020 najwyższym tempem wzrostu charakteryzowały się mikroprzedsiębiorstwa prowadzące działalność budowlaną – 7,7%. W 2020 r. w stosunku do roku poprzedniego ich liczba zwiększyła się o 6,2% (z 321,1 tys. do 340,9 tys. jednostek), a w okresie sześcioletnim od 2015 r. o 45,0%. Sytuacja mikroprzedsiębiorstw działających w przemyśle⁴ była najbardziej ustabilizowana – w 2020 r. w stosunku do roku poprzedniego ich zbiorowość zwiększyła się o 1,0%, a średnioroczne tempo wzrostu ich liczby w latach 2015–2020 wyniosło 3,3%.

³ W niniejszej publikacji dokonano grupowania danych w stosunku do ogólnie przyjętych przekrojów klasyfikacyjnych ujmując pod pojęciem „usług” sekcje (H-S): H – transport i gospodarka magazynowa; I – zakwaterowanie i gastronomia; J – informacja i komunikacja; K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa; L – obsługa rynku nieruchomości; M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; N – administrowanie i działalność wspierająca; P – edukacja; Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna; R – kultura, rozrywka i rekreacja; S – pozostała działalność usługowa – patrz uwagi metodologiczne.

⁴ Pod pojęciem „przemysł” uwzględniono sekcje (B-E): B – górnictwo i wydobywanie; C – przetwórstwo przemysłowe, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę; E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja.

Zmiany w stanie i strukturze osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w badanym okresie były odwzorowaniem zmian w stanie i strukturze mikroprzedsiębiorstw. W 2020 r. najwięcej osób pracowało w sektorze usług – 2 072,4 tys. osób, tj. 48,3% wszystkich pracujących w mikroprzedsiębiorstwach i ich liczba wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 2,2% (tj. o 44,1 tys. osób). Drugą sekcją o największej liczbie pracujących był handel i naprawa pojazdów samochodowych – 1 067,4 tys. osób stanowiło 24,9% ogółu pracujących. W działalności handlowej w 2020 r. w stosunku do roku 2019 odnotowano spadek liczby pracujących – o 1,9%, tj. o 20,2 tys. osób. W tym samym czasie (2020 r.) w budownictwie pracowało 654,1 tys. osób, tj. 15,3% ogółu pracujących, przy czym zarówno w stosunku do 2019 r., jak i do 2015 r. w budownictwie odnotowano największy wzrost liczby pracujących – odpowiednio o 5,4% i o 34,9%. Udział pracujących w mikroprzedsiębiorstwach prowadzących działalność przemysłową w ostatnich latach utrzymywał się na podobnym poziomie – w 2020 r. wyniósł 11,0% (tj. 470,5 tys. osób). Przy czym w przemyśle w 2020 r. w stosunku do roku poprzedniego liczba pracujących spadła o 0,1% (tj. o 0,6 tys. osób).

Tablica 5. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących, przychody ogółem według sekcji PKD w 2020 r.
Table 5. Number of microenterprises, persons employed and total revenues by NACE sections in 2020

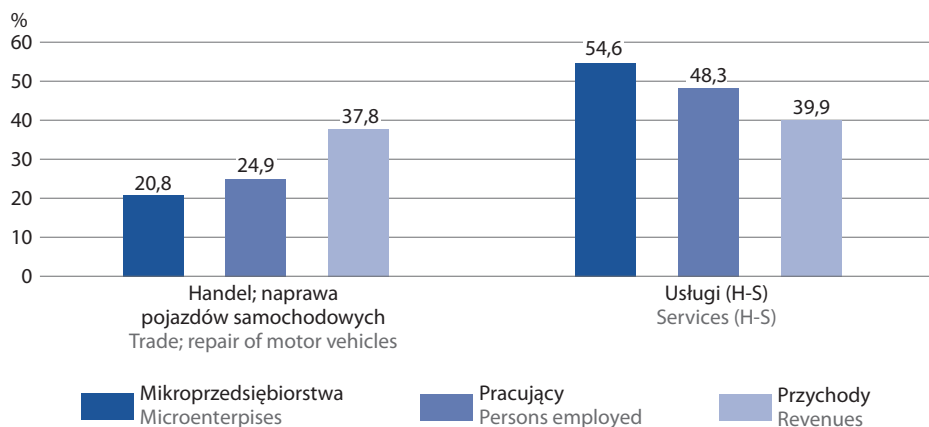
Wyszczególnienie Specification	Liczba mikroprzedsiębiorstw Number of microenterprises	Pracujący ogółem (stan w dniu 31.12) Persons employed (as of 31.12)	Przychody ogółem w mln zł Total revenues in million PLN
OGÓŁEM TOTAL	2 261 515	4 286 742	1 445 162,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	8 516	22 350	4 196,6
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	205 243	470 512	139 403,6
Budownictwo Construction	340 898	654 065	178 673,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	471 296	1 067 442	546 464,8
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	1 235 561	2 072 373	576 424,1

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2020 r. największą część przychodów wszystkich mikroprzedsiębiorstw, tj. 39,9% (576,4 mld zł) wygenerowały jednostki działające w usługach oraz w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych – 37,8% (546,5 mld zł). W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost przychodów o 3,2% (w usługach) i 1,6% (w handlu), a w stosunku do 2015 r. wzrosły one odpowiednio o 52,3% i o 33,6%. Pozostałą część przychodów mikroprzedsiębiorstw w 2020 r., tj. 22,3% wygenerowały jednostki należące do sekcji: budownictwo (178,7 mld zł), przemysł (139,4 mld zł) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (4,2 mld zł) (zob. tabl. 5). Mikroprzedsiębiorstwa należące do sekcji budownictwo charakteryzowały się najwyższą dynamiką wartości przychodów ogółem – 105,3 w porównaniu z 2019 r. i 181,8 w stosunku do roku 2015 (wzrost odpowiednio o 9,0 i o 80,4 mld zł).

Analizując łącznie dane o liczbie mikroprzedsiębiorstw i pracujących oraz przychodach w 2020 r. według rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej zaobserwowano, że 20,8% wszystkich mikroprzedsiębiorstw działało w handlu (skupiało 24,9% osób pracujących) i wygenerowało 37,8% (546,5 mld zł) przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem (zob. wykres 5). W sektorze usług za zbliżony udział przychodów, tj. 39,9% (576,4 mld zł) odpowiadało 54,6% jednostek (skupiających 48,3% osób pracujących).

Wykres 5. Struktura mikroprzedsiębiorstw, pracujących i przychodów dla sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz sektora usług w 2020 r.

Chart 5. Structure of microenterprises, persons employed and revenues for section trade; repair of motor vehicle and services in 2020

Działalność usługowa była przeważającym rodzajem działalności przedsiębiorstw do 9 osób pracujących.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2020 r. według liczby pracujących w głównym miejscu pracy i sekcji PKD wskazały, że najbardziej liczną grupą – 1 659,1 tys. jednostek – były mikroprzedsiębiorstwa posiadające do 1 osoby pracującej (zob. tabl. 6). Ich udział wśród jednostek ogółem wyniósł 73,4% i zwiększył się w porównaniu z rokiem 2019 o 1,2 p. proc.

Tablica 6. Liczba mikroprzedsiębiorstw według liczby pracujących w głównym miejscu pracy oraz sekcji PKD w 2020 r.

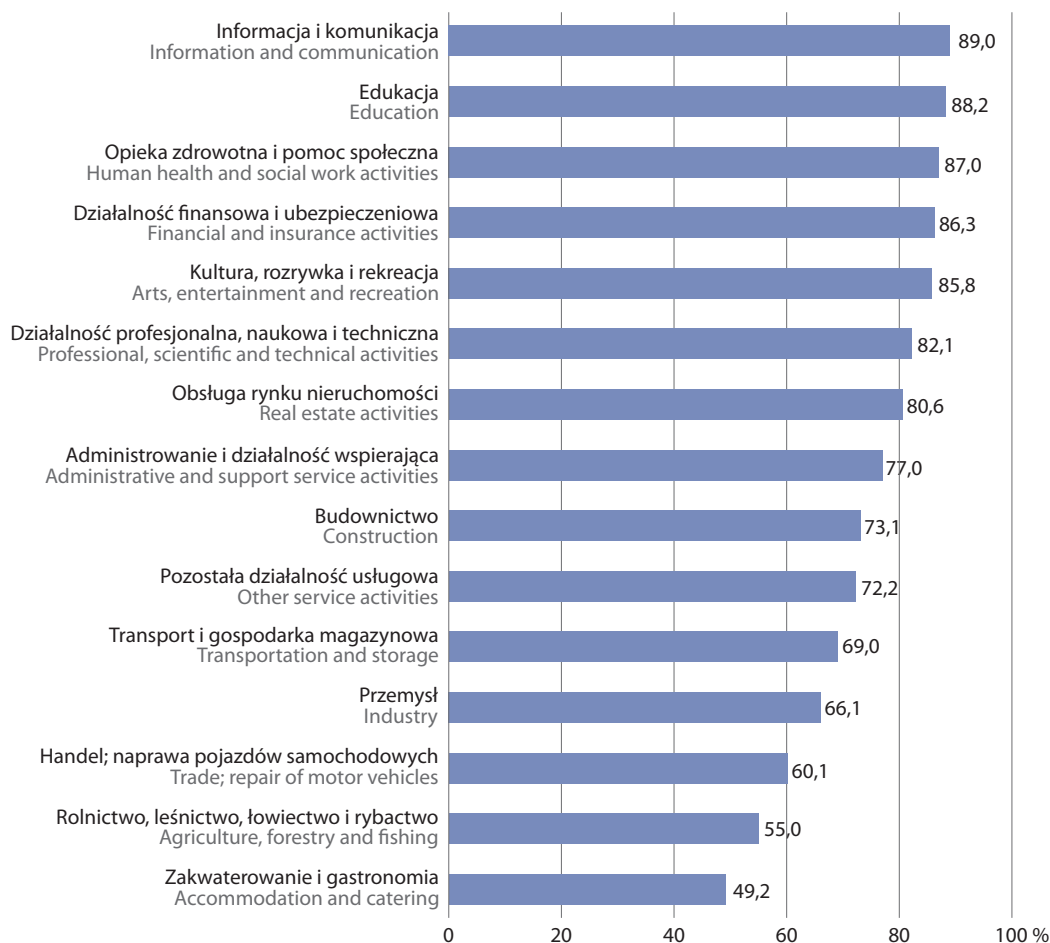
Table 6. Microenterprises by number of persons employed in the main workplace and NACE sections in 2020

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	do 1 osoby pracującej up to 1 person employed	2 osoby pracujące 2 persons employed	3 osoby pracujące 3 persons employed	4 osoby pracujące 4 persons employed	5 osób pracują- cych 5 persons employed	6 i więcej osób pracujących 6 and more persons em- ployed
OGÓŁEM TOTAL	2 261 515	1 659 062	224 498	122 484	79 856	54 551	121 064
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	8 516	4 688	1 004	730	673	581	841
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	205 243	135 768	21 663	14 640	8 947	6 307	17 919
Budownictwo Construction	340 898	249 363	34 619	17 003	12 094	8 760	19 058
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	471 296	283 085	73 049	37 114	26 576	16 415	35 057
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	1 235 561	986 159	94 163	52 997	31 566	22 487	48 188

Spośród mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej, jednostki sektora usług stanowiły 59,4% wszystkich jednostek posiadających do 1 osoby pracującej – 986,2 tys. (oraz 79,8% wszystkich mikroprzedsiębiorstw w tym sektorze). Liczba mikroprzedsiębiorstw z sektora usług do 1 osoby pracującej wzrosła w odniesieniu do roku 2019 o 4,0%. Biorąc pod uwagę szczegółową strukturę mikroprzedsiębiorstw posiadających do 1 osoby pracującej (w głównym miejscu pracy) według sekcji PKD zaobserwowano, że ich udział wahał się od 49,2% w sekcji zakwaterowanie i gastronomia do 89,0% w sekcji informacja i komunikacja (zob. wykres 6).

Wykres 6. Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej^a w mikroprzedsiębiorstwach ogółem według sekcji PKD w 2020 r.

Chart 6. The share of microenterprises up to 1 person employed^a in total microenterprises by NACE sections in 2020

a Tj. liczba mikroprzedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy.
a I.e. the number of microenterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace.

Najbardziej zróżnicowane pod względem rodzaju prowadzonej działalności były mikroprzedsiębiorstwa posiadające 6 i więcej osób pracujących (121,1 tys. jednostek). Spośród nich 39,8% prowadziło działalność usługową, 29,0% działalność związaną z handlem i naprawą pojazdów samochodowych, 15,8% było związanych z budownictwem, 14,8% z przemysłem, a 0,7% z rolnictwem.

Zmiany w strukturze mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD to nie tylko efekt likwidacji działalności gospodarczej i rozpoczęcia działalności przez nowe jednostki, ale również wynik zmian rodzaju prowadzonej działalności (sekcji PKD) przez poszczególne podmioty. Zestawienie informacji o zadeklarowanym przez mikroprzedsiębiorstwa rodzaju działalności gospodarczej w rejestrze urzędowym REGON z danymi o aktualnym rodzaju działalności gospodarczej jednostek z badania statystycznego (zob. tabl. 7) umożliwiło analizę skali zmian rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw.

Tablica 7. Zmiany rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w oparciu o dane rejestrowe oraz wyniki badania w 2020 r.

Table 7. Changes in the type of economic activity conducted by microenterprises based on register data and survey results in 2020

Rodzaj działalności gospodarczej Type of economic activity	Ogółem Total	według sekcji w % by sections in %				
		A	(B-E)	F	G	(H-S)
z badania surveyed						
wg rejestru REGON registered						
Sekcja A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Section A Agriculture, forestry and fishing	100,0	98,7	-	0,4	0,5	0,4
Sekcje (B-E) Przemysł Sections (B-E) Industry	100,0	0,0	97,1	0,2	1,7	1,0
Sekcja F Budownictwo Section F Construction	100,0	0,1	2,0	92,0	2,5	3,4
Sekcja G Handel; naprawa pojazdów samochodowych Section G Trade; repair of motor vehicles	100,0	0,0	3,1	0,5	92,8	3,6
Sekcje (H-S) Usługi Sections (H-S) Services	100,0	0,1	1,6	0,8	3,4	94,1

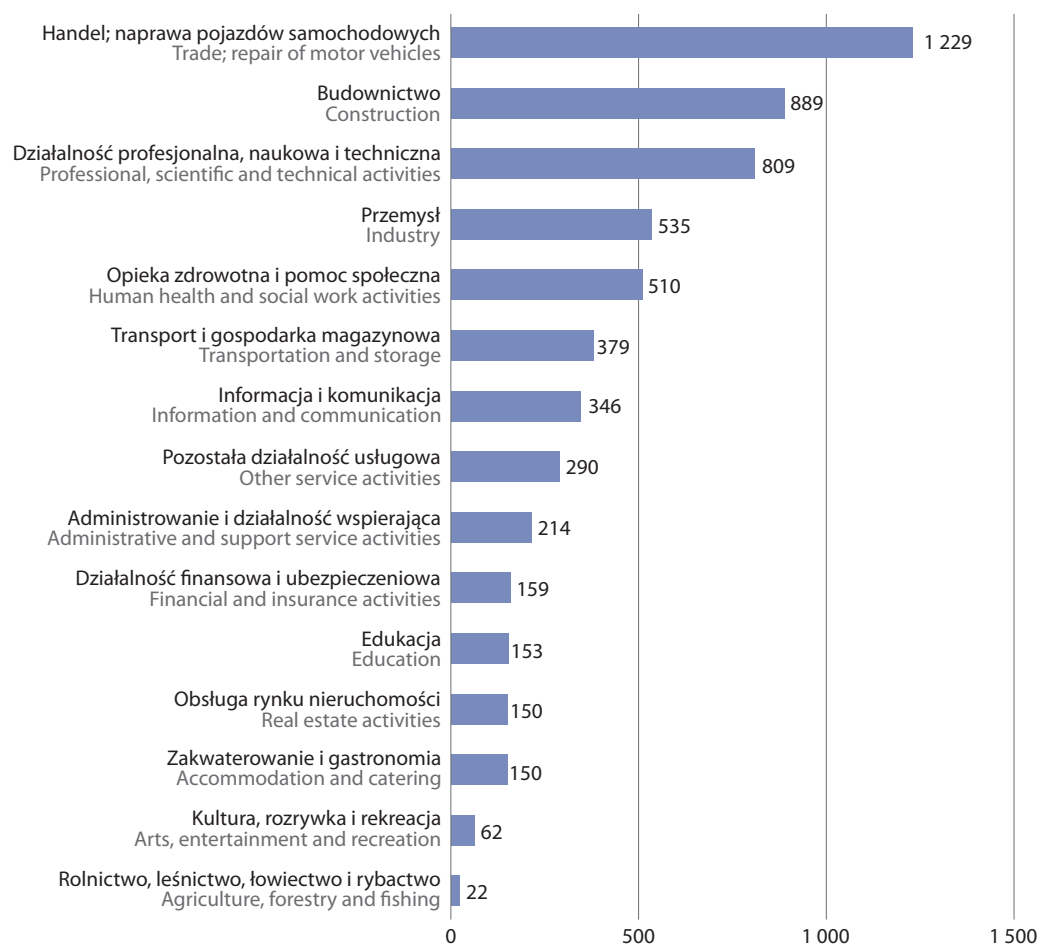
Na podstawie zebranych danych zaobserwowano, że w 2020 r. najczęściej rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w stosunku do informacji podanej w rejestrze REGON zmieniały mikroprzedsiębiorstwa z sekcji budownictwo – 8,0% (92,0% jednostek z sekcji F kontynuowało działalność zgodną z zadeklarowanym rodzajem PKD). W dalszej kolejności zmiany w rodzaju prowadzonej działalności dokonywały jednostki handlowe – 7,2% (92,8%) oraz z sektora usług – 5,9% (94,1%). Najrzadziej zmian dokonywały podmioty, które swoją pierwotną działalność zarejestrowały w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz w przemyśle. W 2020 r. odpowiednio 98,7% oraz 97,1% z tych jednostek nadal prowadziło zadeklarowany w rejestrze REGON rodzaj działalności gospodarczej.

Wewnątrz sektora usług najczęściej zmiany PKD występowały w sekcji obsługa rynku nieruchomości – 20,5% wszystkich mikroprzedsiębiorstw z tej sekcji zmieniło rodzaj prowadzonej działalności, spośród nich 5,3% badanych jednostek kontynuowało dalszą działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych, 4,4% w przemyśle, a 4,1% w budownictwie.

W Polsce w 2020 r. największa liczba jednostek na 100 tys. ludności występowała w sektorze usług – 3 221, w tym w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 809 jednostek na 100 tys. ludności (zob. wykres 7). W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw wyniósł 1 229 jednostek, w budownictwie 889 jednostek, a w przemyśle 535 jednostek na 100 tys. ludności. Najmniej przedsiębiorstw do 9 osób pracujących występowało w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 22 jednostki na 100 tys. ludności. W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika wynosiła 5 896 jednostek na 100 tys. ludności.

Wykres 7. Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności według sekcji PKD w 2020 r.

Chart 7. Microenterprises per 100 thousand population by NACE sections in 2020

Liczba osób pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2020 r. była najniższa w sektorze usług i wyniosła 1 677 osób – w odróżnieniu od budownictwa (1 919), handlu (2 265), przemysłu (2 292), czy rolnictwa (2 625). Jest to zgodne z wcześniej omawianymi wynikami, gdyż w sekcjach usługowych przeważają jednostki posiadające maksymalnie do 1 osoby pracującej w głównym miejscu pracy. W ramach działalności usługowych wskaźnik ten był jednak bardzo zróżnicowany i wahał się od 1 376 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw w sekcji informacja i komunikacja do 2 871 osób w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (zob. wykres 8). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika kształtowała się na poziomie 1 896 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Wykres 8. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2020 r.^a
Chart 8. Persons employed per 1000 microenterprises by NACE sections in 2020^a

a Stan w dniu 31 grudnia.
a As of 31 December.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej struktura wynagrodzeń brutto i przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach w poszczególnych latach badanego okresu 2015–2020 była podobna. W 2020 r. najwyższe wydatki na wynagrodzenia brutto – 26 939,4 mln zł, tj. 42,2% kwoty wynagrodzeń brutto ogółem – wypłaconych pracującym w mikroprzedsiębiorstwach, odnotowano w sektorze usług oraz w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych – 19 414,6 mln zł (30,4%). W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost wydatków na wynagrodzenia brutto – o 7,7% w usługach i o 7,6% w handlu, a w stosunku do 2015 r. wzrosły one odpowiednio o 78,2% i o 54,9%.

W 2020 r. najwyższe przeciętne zatrudnienie również odnotowano w sektorze usług oraz w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych – wyniosło ono odpowiednio 598,3 tys. osób (tj. 39,5%) i 459,6 tys. osób (tj. 30,3%). Przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach w 2020 r. w porównaniu z 2019 r. w sektorze usług wzrosło o 1,9%, a w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych o 2,3%. W całym analizowanym okresie (2015–2020) wzrost przeciętnego zatrudnienia w usługach wyniósł 21,6%, a w handlu 3,5%.

Odnosząc liczbę osób zatrudnionych do liczby mikroprzedsiębiorstw zaobserwowano, że wartość tego wskaźnika (na 1000 mikroprzedsiębiorstw) w Polsce w 2020 r. była najniższa w sektorze usług i wyniosła 484 osoby – w odróżnieniu od budownictwa (691), handlu (975), przemysłu (1 029) i rolnictwa (1 177) (zob. tabl. 8).

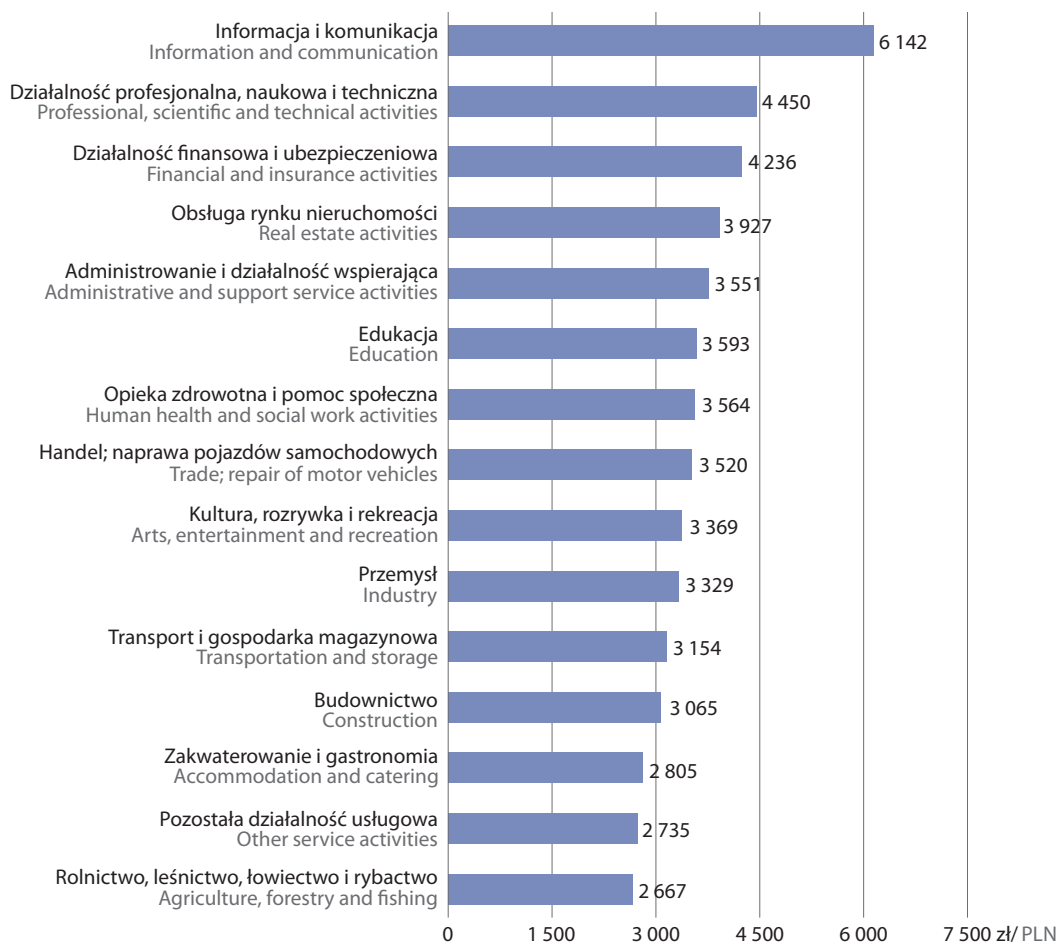
Tablica 8. Wskaźniki zatrudnienia i wynagrodzeń w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2020 r.
Table 8. Indicators of paid employment and gross wages and salaries in microenterprises by NACE sections in 2020

Wyszczególnienie Specification	Wynagrodzenia brutto w mln zł Gross wages and salaries in million PLN	Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw Average paid employment per 1000 microenterprises	Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w zł Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee in PLN
OGÓŁEM TOTAL	63 784,0	670	3 509
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	320,9	1 177	2 667
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	8 439,2	1 029	3 329
Budownictwo Construction	8 669,9	691	3 065
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	19 414,6	975	3 520
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	26 939,4	484	3 752

W 2020 r. w sektorze usług odnotowano najwyższe miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (3 752 zł). Wewnątrz tego sektora wyróżniały się mikroprzedsiębiorstwa z sekcji: informacja i komunikacja (6 142 zł), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (4 450 zł) oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa (4 236 zł). Najniższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano w pozostałej działalności usługowej – 2 735 zł (zob. wykres 9). Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w mikroprzedsiębiorstwach z wyżej wymienionych sekcji w stosunku do roku poprzedniego wyniósł odpowiednio – 8,4%, 9,1%, 2,8% i 5,2%.

W sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego wzrosło w porównaniu z 2019 r. o 5,2% (w 2020 r. – 3 520 zł), w przemyśle o 4,5% (w 2020 r. – 3 329 zł), a w budownictwie o 1,4% (w 2020 r. wyniosło 3 065 zł) – podczas gdy w skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika wyniosła 3 509 zł.

Wykres 9. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według sekcji PKD w 2020 r.
 Chart 9. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by NACE sections in 2020

W 2020 r. (podobnie jak w 2019 r.) mikroprzedsiębiorstwa z sekcji obsługa rynku nieruchomości (zob. wykres 10) charakteryzowały się najwyższą wartością miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 63,9 tys. zł (57,2 tys. zł w 2019 r.). Najniższą wartość miesięcznych przychodów na 1 pracującego odnotowano w przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących zajmujących się pozostałą działalnością usługową – 6,8 tys. zł (5,9 tys. zł w 2019 r.), podczas gdy w skali całego kraju kształtował się on na poziomie 27,1 tys. zł (27,4 tys. zł w 2019 r.).

Wykres 10. Miesięczne przychody na 1 pracującego według sekcji PKD w 2020 r.

Chart 10. Monthly revenues per 1 person employed by NACE sections in 2020

W 2020 r. wskaźnik poziomu kosztów mikroprzedsiębiorstw sektora usług wyniósł 82,2% (najwyższy – 101,0%, był w sekcji obsługa rynku nieruchomości a najniższy – 53,5% w sekcji opieka zdrowotna i pomoc społeczna). W pozostałych sekcjach PKD udział kosztów w przychodach mikroprzedsiębiorstw mieścił się w przedziale od 71,2% w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo do 91,8% w sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych. W 2020 r. w skali całego kraju wskaźnik poziomu kosztów ukształtował się na poziomie 86,3%.

Nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2020 r. wśród jednostek z sektora usług wyniosła 83 004 zł, przy czym wewnątrz tego sektora omawiany wskaźnik był zróżnicowany i wyniósł – od -17 811 zł dla mikroprzedsiębiorstw z sekcji obsługa rynku nieruchomości do 206 349 zł dla przedsiębiorstw z sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa. W pozostałych sekcjach PKD nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo mieściła się w przedziale od 82 869 zł w budownictwie do 141 759 zł w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. W 2020 r. w skali całego kraju wskaźnik poziomu kosztów na 1 mikroprzedsiębiorstwo ukształtował się na poziomie 87 265 zł.

Rozdział 3.

Chapter 3.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw

Microenterprises survey results by voivodships

Najwięcej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w Polsce w 2020 r. miało siedzibę na terenie województwa mazowieckiego – 417,8 tys., stanowiły one 18,5% jednostek ogółem (zob. tabl. 9). Znaczny udział w strukturze mikroprzedsiębiorstw miały również jednostki zlokalizowane w województwie śląskim (238,0 tys.) i małopolskim (229,8 tys.) – odpowiednio 10,5% i 10,2% ogółu mikroprzedsiębiorstw. Najmniej przedsiębiorstw do 9 osób pracujących w 2020 r. (zob. wykres 11) funkcjonowało na terenie województwa opolskiego (46,0 tys., tj. 2,0%), lubuskiego (52,2 tys., 2,3%) i świętokrzyskiego (55,9 tys., 2,5%).

Tablica 9. Podstawowe dane i wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw w 2020 r.

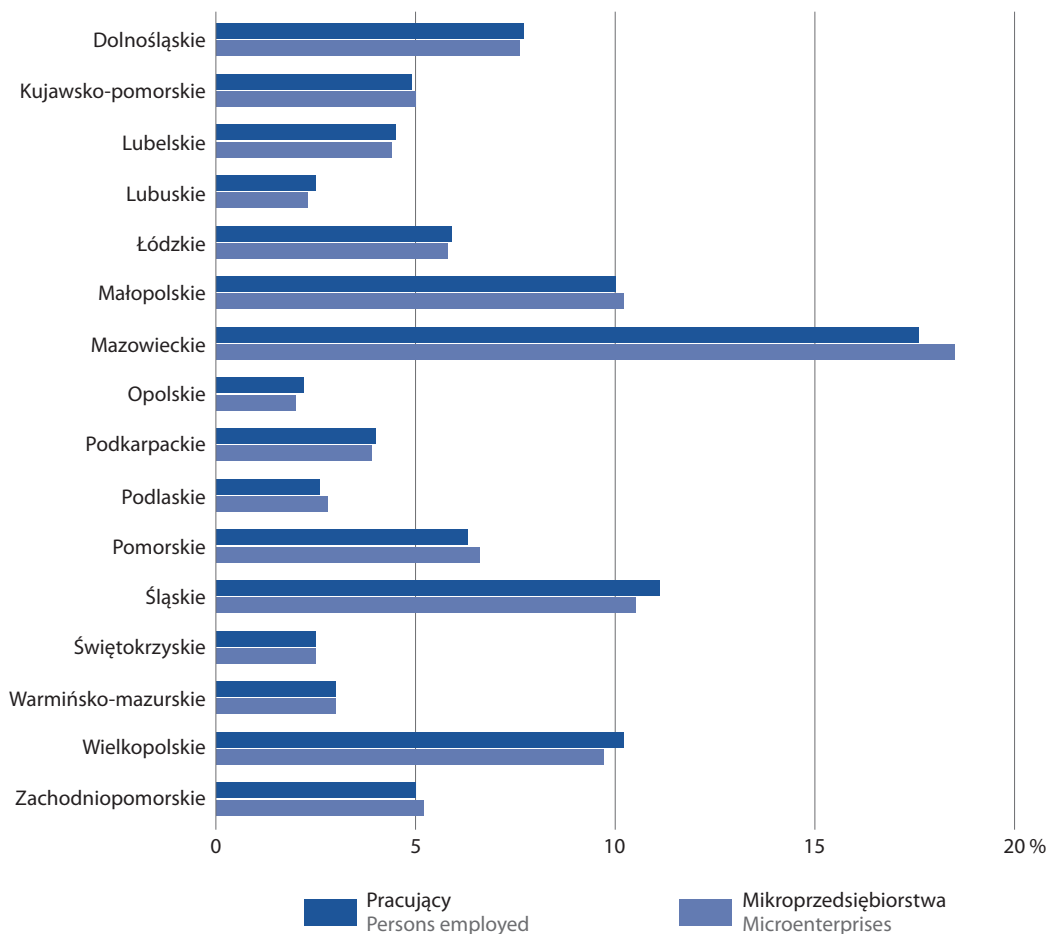
Table 9. Basic data and microenterprises' economic activity indicators by voivodships in 2020

Wyszczególnienie Specification	Liczba mikroprzedsiębiorstw Number of microenterprises		Liczba pracujących ^a Persons employed ^a		Przeciętne zatrudnienie Average paid employment
	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population	
OGÓŁEM TOTAL	2 261 515	59	4 286 742	112	1 514 926
Dolnośląskie	171 733	59	327 466	113	116 887
Kujawsko-pomorskie	113 254	55	211 490	103	72 167
Lubelskie	98 855	47	193 968	93	67 373
Lubuskie	52 237	52	106 086	105	38 106
Łódzkie	131 259	54	253 292	104	88 782
Małopolskie	229 764	67	426 920	125	144 764
Mazowieckie	417 798	77	754 534	139	267 111
Opolskie	45 959	47	94 477	97	35 613
Podkarpackie	88 382	42	173 040	82	64 445
Podlaskie	63 516	54	113 427	97	37 849
Pomorskie	148 715	63	270 937	115	92 846
Śląskie	237 984	53	477 725	106	179 653
Świętokrzyskie	55 866	45	108 978	89	37 323
Warmińsko-mazurskie	67 320	47	126 203	89	45 778
Wielkopolskie	220 381	63	435 252	124	156 339
Zachodniopomorskie	118 493	70	212 948	126	69 890

a Stan w dniu 31 grudnia
a As of 31 December

Wykres 11. Struktura mikroprzedsiębiorstw i pracujących według województw w 2020 r.

Chart 11. Structure of microenterprises and persons employed by voivodships in 2020

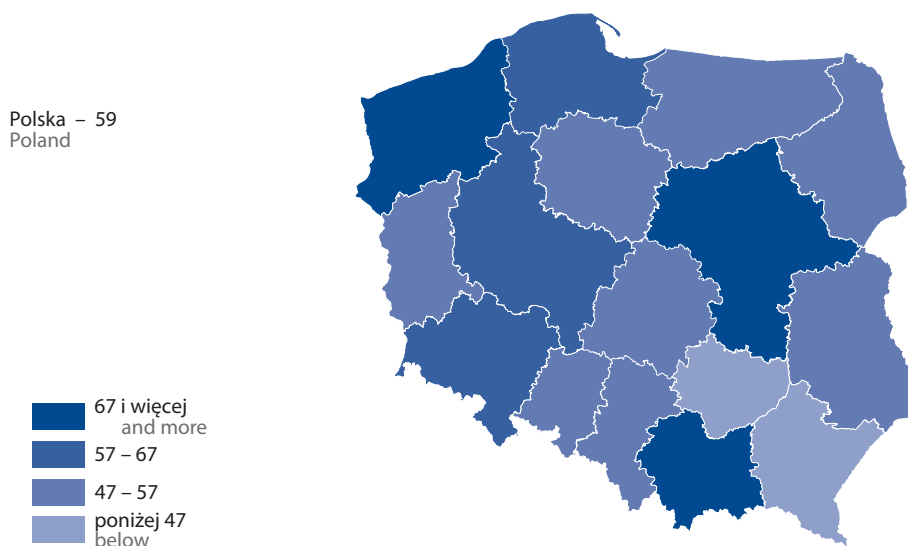

W 2020 r. w porównaniu z rokiem 2019 w większości województw odnotowano wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw – największy przyrost jednostek wystąpił w województwie zachodniopomorskim (dynamika=116,6 – tj. o 16,9 tys.), podlaskim (116,1 – tj. o 8,8 tys.) oraz warmińsko-mazurskim (112,0 – tj. o 7,2 tys.). Największy spadek liczby mikroprzedsiębiorstw w 2020 r. w porównaniu z 2019 r. odnotowano w województwach: mazowieckim, dolnośląskim i lubuskim – odpowiednio o 18,1 tys. jednostek (dynamika=95,8), 5,9 tys. (dynamika=96,7) oraz 1,6 tys. (dynamika=97,0).

W całym analizowanym okresie (2015–2020) we wszystkich województwach odnotowano wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw, a indeksy dynamiki (2020/2015) kształtowały się od 109,1 w województwie łódzkim (wzrost o 10,9 tys. jednostek) do 136,4 w województwie podlaskim (wzrost o 17,0 tys. jednostek).

Najwyższy wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw na 1000 ludności w 2020 r. odnotowano w województwie mazowieckim (77 podmiotów) i zachodniopomorskim (70 podmiotów). W województwach: lubelskim, opolskim i warmińsko-mazurskim (po 47 podmiotów), świętokrzyskim (45 podmiotów) oraz podkarpackim (42 podmioty) występowało najmniej jednostek do 9 osób pracujących na 1000 ludności (zob. mapa 1).

Mapa 1. Mikroprzedsiębiorstwa na 1000 ludności w 2020 r.
Map 1. Microenterprises per 1000 population in 2020

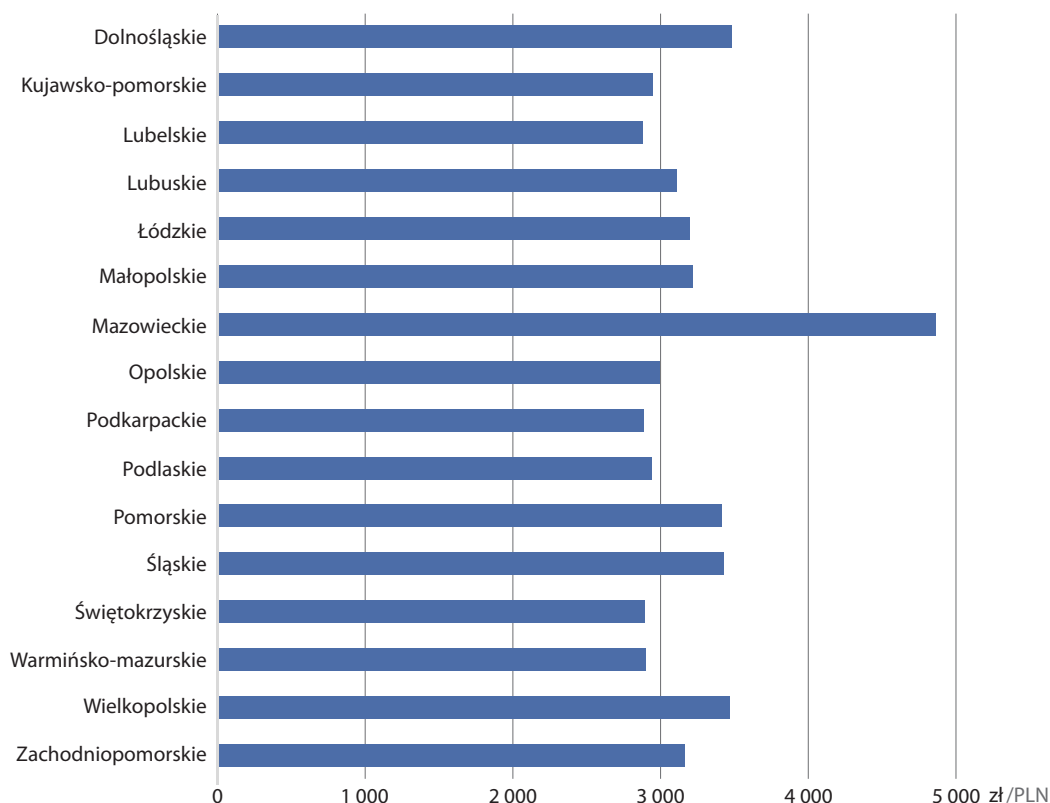
Pod względem liczby pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2020 r. wyróżniały się województwa: mazowieckie (754,5 tys. osób, tj. 17,6% ogółu pracujących), śląskie (477,7 tys., 11,1%), wielkopolskie (435,3 tys., 10,2%) i małopolskie (426,9 tys., 10,0%). Najmniej pracujących w mikroprzedsiębiorstwach odnotowano w województwach: opolskim (94,5 tys. osób, tj. 2,2%), lubuskim i świętokrzyskim (odpowiednio 106,1 i 109,0 tys., tj. po 2,5%) i podlaskim (113,4 tys., 2,6%). Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2020 r. według województw była bardzo zbliżona do struktury mikroprzedsiębiorstw (zob. wykres 11).

W 2020 r., podobnie jak w 2019, nie we wszystkich województwach liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach wzrosła – największy przyrost wystąpił w województwie zachodniopomorskim (dynamika=114,8 – tj. o 27,5 tys. osób) i warmińsko-mazurskim (110,2 – tj. o 11,6 tys.), jeden z największych w województwie podlaskim (109,8 – tj. o 10,2 tys.) i kujawsko-pomorskim (108,5 – tj. o 16,6 tys.). Największy spadek liczby osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach nastąpił w województwach: łódzkim (dynamika=95,1 – tj. spadek o 13,1 tys. osób), mazowieckim (dynamika=95,3 – tj. o 37,0 tys. osób), lubuskim (dynamika=96,1 – tj. o 4,3 tys. osób) i podkarpackim (dynamika=96,5 – tj. o 6,3 tys. osób).

W całym analizowanym okresie (2015–2020) we wszystkich województwach odnotowano wzrost liczby osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach, a indeksy dynamiki kształtowały się na poziomie od 106,3 w województwie łódzkim (wzrost o 15,1 tys. osób) do 132,0 w województwie podlaskim (wzrost o 27,5 tys. osób).

W 2020 r., podobnie jak w 2019 r., największy udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach miało województwo mazowieckie – przeciętne zatrudnienie wyniosło tam 267,1 tys. osób, co stanowiło 17,6% ogółu zatrudnionych w Polsce. Kwota wynagrodzeń brutto (ogółem) wypłacona wszystkim zatrudnionym w mikroprzedsiębiorstwach województwa mazowieckiego znacznie przewyższała kwotę wynagrodzeń wypłaconą w innych województwach i stanowiła 24,4% ogółu wynagrodzeń brutto mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2020 r. W przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących, mających siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, odnotowano również najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (4 861 zł) – zob. wykres 12.

Wykres 12. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw w 2020 r.
 Chart 12. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships in 2020

W 2020 r., jedynie w województwie mazowieckim, wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego przewyższało średnią krajową dla mikroprzedsiębiorstw (3 509 zł). Najniższe wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w 2020 r. odnotowano w województwach: lubelskim (2 879 zł), podkarpackim (2 885 zł) i świętokrzyskim (2 895 zł).

Poza województwem mazowieckim znaczący udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach miało województwo śląskie (179,7 tys. osób, tj. 11,9%) i wielkopolskie (156,3 tys., 10,3%). W województwach tych przeciętne miesięczne wynagrodzenie w jednostkach do 9 osób pracujących kształtowało się na zbliżonym poziomie, odpowiednio 3 429 zł i 3 470 zł na 1 zatrudnionego. Najmniejszy udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach w Polsce w 2020 r. miało województwo opolskie (35,6 tys. osób, tj. 2,4%) oraz województwa: lubuskie, podlaskie i świętokrzyskie (odpowiednio 38,1, 37,8 i 37,3 tys. osób, tj. po 2,5%), a miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego wyniosło tam odpowiednio 2 992 zł, 3 112 zł, 2 939 zł i 2 895 zł.

Najwyższą dynamiką miesięcznego wynagrodzenia brutto na 1 zatrudnionego charakteryzowały się mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego, łódzkiego i podkarpackiego. Wartość tego wskaźnika w województwie mazowieckim wyniosła odpowiednio 111,6 (2020/2019) i 169,1 (2020/2015). W porównaniu z rokiem 2019 miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w województwie mazowieckim wzrosło o 506 zł, a w stosunku do 2015 r. o 1 987 zł. W województwie łódzkim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 246 zł w porównaniu z rokiem 2019 (dynamika=108,5) i o 915 zł w stosunku do roku 2015 (dynamika=141,4), a w województwie podkarpackim odpowiednio o 224 zł względem roku 2019 (dynamika=108,4) i o 774 zł względem roku 2015 (dynamika=136,7).

W 2020 r. w stosunku do 2019 r., odnotowano spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w mikroprzedsiębiorstwach w trzech województwach: kujawsko-pomorskim, pomorskim i zachodniopomorskim – odpowiednio o 126 zł (dynamika=95,9), 46 zł (dynamika=98,7) i 31 zł (dynamika=99,0).

Analizując strukturę przychodów ogółem mikroprzedsiębiorstw według województw zaobserwowano, że w 2020 r. największą część przychodów wypracowały mikroprzedsiębiorstwa województwa: mazowieckiego – 28,6% (413,6 mld zł), śląskiego – 10,5% (151,8 mld zł) oraz wielkopolskiego – 9,8% (141,2 mld zł). Najmniejsza część przychodów – 1,7% (24,1 mld zł) przypadła na mikroprzedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie opolskim – zob. tabl. 10.

Tablica 10. Przychody ogółem i wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw według województw w 2020 r.
Table 10. Total revenues and gross wages and salaries in microenterprises by voivodeships in 2020

Wyszczególnienie Specification	Przychody ogółem Total revenues		Wynagrodzenia brutto Gross wages and salaries	
	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	1 445 162,4	100,0	63 784,0	100,0
Dolnośląskie	109 609,9	7,6	4 885,9	7,7
Kujawsko-pomorskie	51 907,5	3,6	2 550,9	4,0
Lubelskie	51 886,0	3,6	2 327,9	3,6
Lubuskie	30 659,9	2,1	1 423,0	2,2
Łódzkie	70 750,4	4,9	3 330,2	5,2
Małopolskie	111 268,7	7,7	5 591,2	8,8
Mazowieckie	413 584,5	28,6	15 582,0	24,4
Opolskie	24 087,4	1,7	1 278,5	2,0
Podkarpackie	51 994,4	3,6	2 231,2	3,5
Podlaskie	33 396,3	2,3	1 334,8	2,1
Pomorskie	81 991,3	5,6	3 801,0	6,0
Śląskie	151 764,6	10,5	7 392,8	11,6
Świętokrzyskie	30 021,0	2,1	1 296,8	2,0
Warmińsko-mazurskie	29 043,6	2,0	1 592,8	2,5
Wielkopolskie	141 206,8	9,8	6 510,7	10,2
Zachodniopomorskie	61 990,1	4,3	2 654,3	4,2

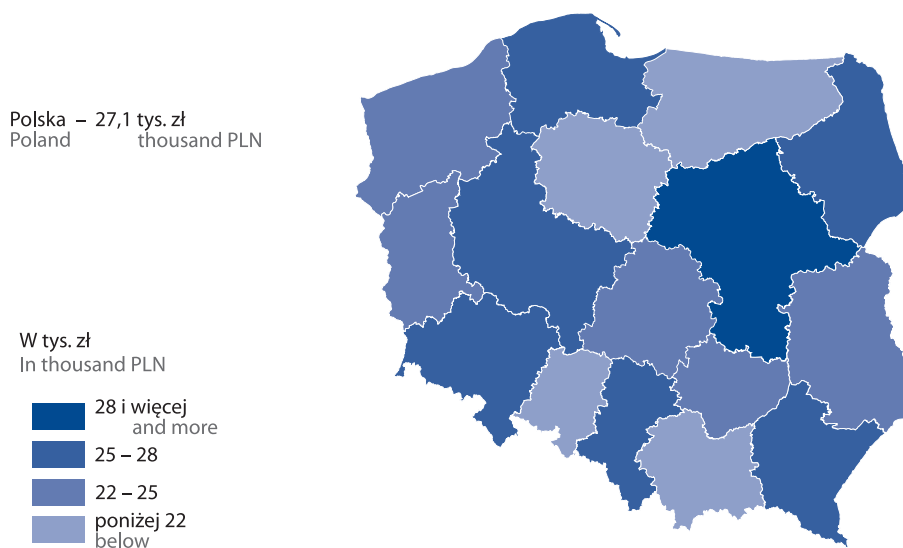
Najwyższą dynamiką wartości przychodów ogółem charakteryzowały się mikroprzedsiębiorstwa z województwa lubelskiego: 111,2 w porównaniu z rokiem 2019 i 122,7 w stosunku do roku 2015 (wzrost odpowiednio o 5,2 mld zł i 9,6 mld zł). W województwie mazowieckim przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły w porównaniu z 2019 r. o 11,0 mld zł (dynamika=102,7) oraz o 195,3 mld zł w porównaniu z 2015 r. (dynamika=189,5).

W 2020 r. w trzech województwach, tj. pomorskim, wielkopolskim i śląskim odnotowano spadek wartości przychodów mikroprzedsiębiorstw w stosunku do roku 2019 – dynamika r/r wyniosła odpowiednio 98,1 (spadek o 1,6 mld zł), 99,2 (o 1,1 mld zł) i 99,3 (o 1,1 mld zł). W stosunku do 2015 r. przychody jednostek zlokalizowanych w województwie pomorskim wzrosły o 23,9 mld zł (dynamika=141,2), w wielkopolskim o 45,3 mld zł (dynamika=147,2), a w śląskim o 51,5 mld zł (dynamika=151,4).

Wysoka dynamika wartości przychodów w województwie mazowieckim w ostatnich latach miała wpływ na zmiany w strukturze przychodów mikroprzedsiębiorstw według województw. W okresie 2015–2020 udział przychodów jednostek z województwa mazowieckiego w przychodach mikroprzedsiębiorstw ogółem wzrósł o 6,2 p. proc., a spadki udziału przychodów odnotowano m.in. dla jednostek z województwa małopolskiego (spadek o 2,1 p. proc.) i kujawsko-pomorskiego (0,9 p. proc.).

Wysoki udział przychodów jednostek z województwa mazowieckiego w przychodach ogółem mikroprzedsiębiorstw w Polsce przełożył się również na wysoką wartość wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 41 156 zł, był to jedyny wynik wyższy od wartości średniej tego wskaźnika dla całego kraju (27 086 zł). Najniższe miesięczne przychody na 1 pracującego (19 778 zł) odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (zob. mapa 2).

Mapa 2. Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2020 r.
Map 2. Monthly revenues per 1 person employed in 2020

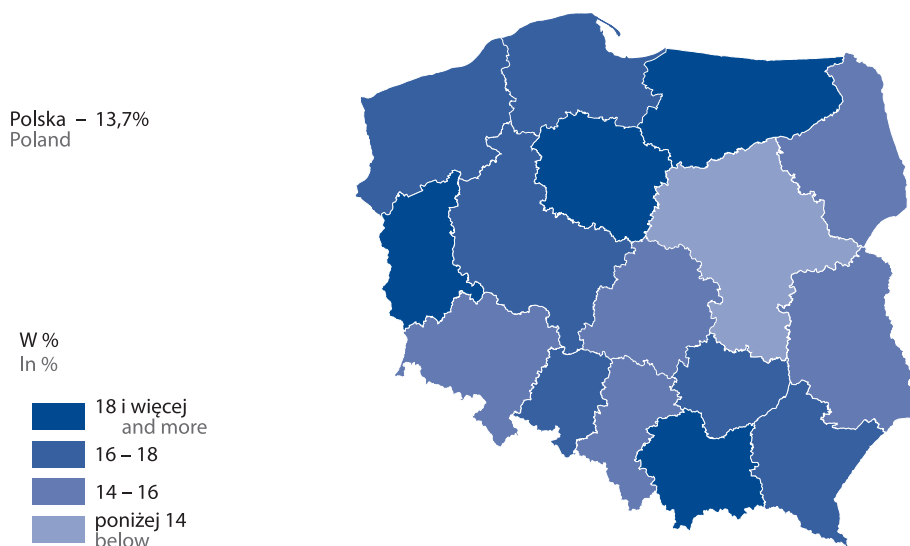

Najwyższe wartości wskaźnika rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2020 r. odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa: kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego (po 20,1%) oraz lubuskiego (19,5%). Wartość omawianego wskaźnika dla mikroprzedsiębiorstw z województwa mazowieckiego była najniższa w Polsce (6,2%) i znacznie odchyłała się od następnych pod względem wartości omawianego wskaźnika województw m.in. podlaskiego (14,2%) i dolnośląskiego (14,4%) – zob. mapa 3. Średnia wartość wskaźnika rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w skali całego kraju ukształtowała się na poziomie 13,7%.

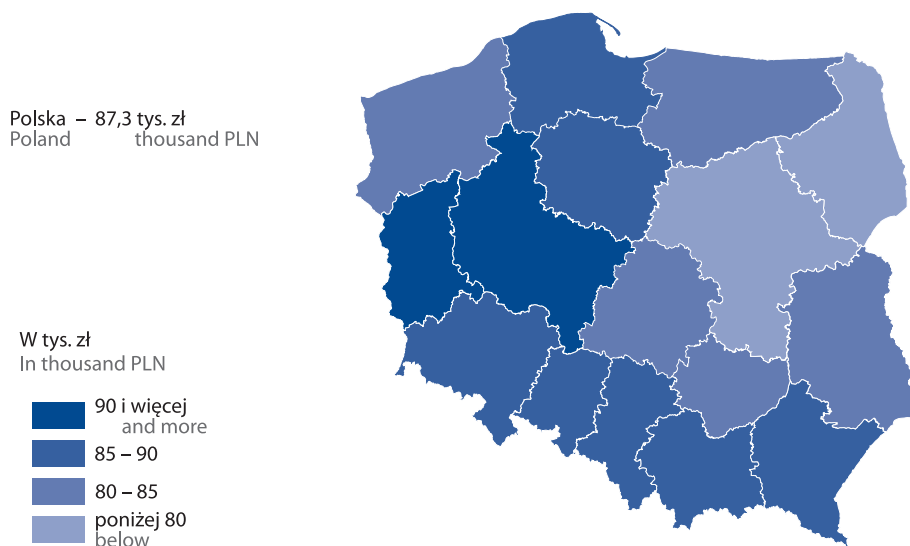
Porównując działalność mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych województwach pod względem wyniku finansowego brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo zaobserwowano (zob. mapa 4), że najwyższą wartość tego wskaźnika w 2020 r. miały jednostki z województwa lubuskiego (114 333 zł) i wielkopolskiego (108 395 zł). Jednostki z sześciu województw: mazowieckiego (61 430 zł), podlaskiego (74 459 zł), lubelskiego (83 238 zł), łódzkiego (84 587 zł), warmińsko-mazurskiego (86 722) i zachodniopomorskiego (87 069 zł) zanotowały wynik niższy od średniej wartości nadwyżki przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo dla całego kraju (87 265 zł).

Mapa 3. Wskaźnik rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2020 r.

Map 3. Gross turnover profitability indicator of microenterprises in 2020

Mapa 4. Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2020 r.

Map 4. Gross financial result per 1 microenterprise in 2020

Struktura terytorialna sprzedaży detalicznej i hurtowej mikroprzedsiębiorstw w 2020 r. nie zmieniła się istotnie w odniesieniu do roku poprzedniego. Nadal największy udział w generowaniu zarówno sprzedaży detalicznej, jak i hurtowej mikroprzedsiębiorstw miały jednostki z województwa mazowieckiego, które wypracowały 18,6% (42,5 mld zł) sprzedaży detalicznej ogółem i 26,3% (91,5 mld zł) sprzedaży hurtowej ogółem (zob. tabl. 11). Znaczny udział w sprzedaży detalicznej i hurtowej miały także jednostki do 9 osób pracujących z siedzibą w województwie śląskim – odpowiednio 11,1% (25,3 mld zł) i 14,1% (49,2 mld zł) oraz w województwie wielkopolskim 10,1% (23,1 mld zł) i 10,6% (36,9 mld zł). W strukturze sprzedaży detalicznej ogółem najmniejszy udział posiadały mikroprzedsiębiorstwa z województwa opolskiego – 2,4% (5,4 mld zł), a w strukturze sprzedaży hurtowej ogółem jednostki z województwa warmińsko-mazurskiego – 1,4% (5,0 mld zł).

Tablica 11. Sprzedaż detaliczna i hurtowa mikroprzedsiębiorstw według województw w 2020 r.
Table 11. Retail sale and wholesale of microenterprises by voivodships in 2020

Wyszczególnienie Specification	Sprzedaż detaliczna Retail sale		Sprzedaż hurtowa Wholesale	
	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	228 304,4	100,0	348 231,2	100,0
Dolnośląskie	15 467,1	6,8	23 786,2	6,8
Kujawsko-pomorskie	11 794,8	5,2	11 411,4	3,3
Lubelskie	11 995,6	5,3	12 733,6	3,7
Lubuskie	6 299,1	2,8	8 040,6	2,3
Łódzkie	15 163,6	6,6	21 631,7	6,2
Małopolskie	16 996,1	7,4	26 886,7	7,7
Mazowieckie	42 515,0	18,6	91 546,5	26,3
Opolskie	5 413,8	2,4	6 112,2	1,8
Podkarpackie	9 838,7	4,3	8 316,7	2,4
Podlaskie	8 004,5	3,5	9 114,9	2,6
Pomorskie	11 907,8	5,2	18 157,2	5,2
Śląskie	25 291,8	11,1	49 178,8	14,1
Świętokrzyskie	5 898,1	2,6	6 283,4	1,8
Warmińsko-mazurskie	7 361,6	3,2	4 952,3	1,4
Wielkopolskie	23 101,5	10,1	36 949,5	10,6
Zachodniopomorskie	11 255,4	4,9	13 129,5	3,8

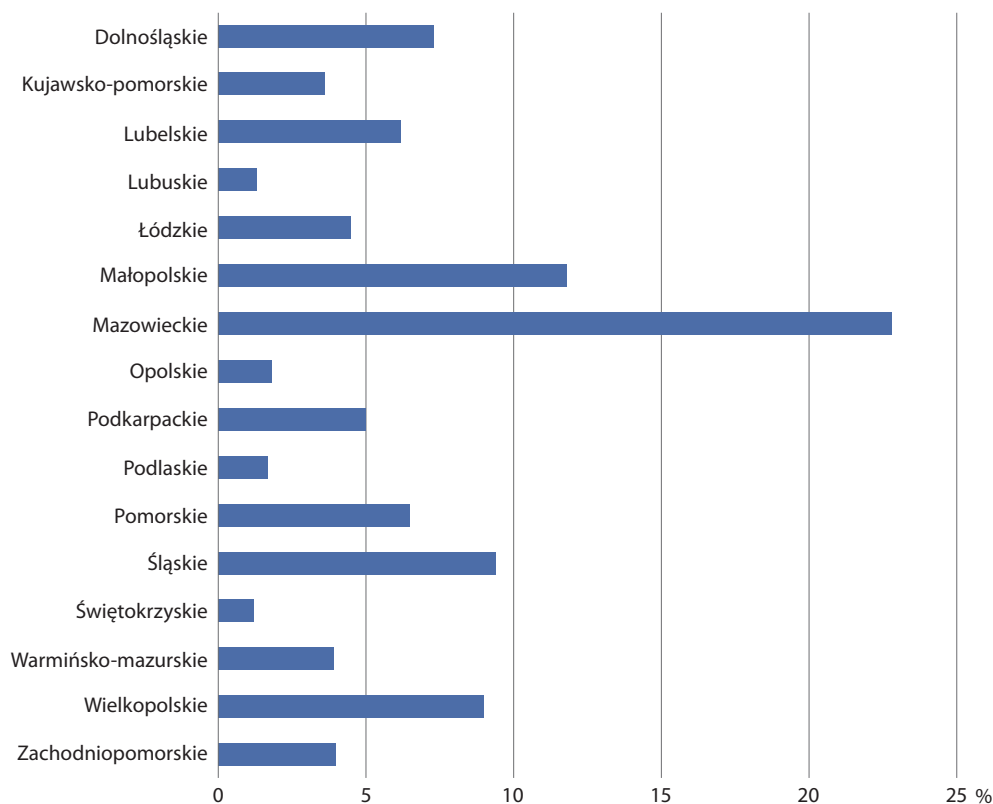
Porównując wyniki sprzedaży mikroprzedsiębiorstw w latach 2015–2020 zaobserwowano, że najwyższa dynamika (w porównaniu z 2019 r.) wartości sprzedaży detalicznej występowała wśród mikroprzedsiębiorstw z województwa podlaskiego (125,8), a wartości sprzedaży hurtowej w województwie lubuskim (137,7). W porównaniu z 2015 r. najwyższą dynamikę wartości sprzedaży detalicznej również odnotowano w województwie podlaskim (143,8) a sprzedaży hurtowej w województwie śląskim (178,3).

Spadek wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw w 2020 r. w stosunku do roku 2019 wystąpił w ośmiu województwach – największy w świętokrzyskim (dynamika=75,5). Natomiast w stosunku do roku 2015 niższą wartość sprzedaży detalicznej odnotowano w jednostkach prowadzących działalność na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (dynamika=96,0) oraz małopolskiego (98,0). W zakresie sprzedaży hurtowej spadki wartości sprzedaży w stosunku do roku 2019 odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach z województw: mazowieckiego (dynamika=81,1), świętokrzyskiego (94,4), kujawsko-pomorskiego (96,0) i warmińsko-mazurskiego (97,7); a w porównaniu z rokiem 2015 jedynie w mikroprzedsiębiorstwach z województwa warmińsko-mazurskiego (98,6).

Na wykresie 13 przedstawiono strukturę przychodów z działalności gastronomicznej według województw. W zakresie działalności gastronomicznej – 22,8% (tj. 4,1 mld zł) wartości rynku wygenerowały mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego, 11,8% (2,1 mld zł) jednostki z województwa małopolskiego, a dalsze 9,4% (1,7 mld zł) mikroprzedsiębiorstwa województwa śląskiego. Najmniejszy udział w rynku miały jednostki z siedzibą na terenie województwa świętokrzyskiego – 1,2% (0,2 mld zł).

Wykres 13. Struktura przychodów z działalności gastronomicznej według województw w 2020 r.

Chart 13. The structure of revenues from catering activity by voivodships in 2020

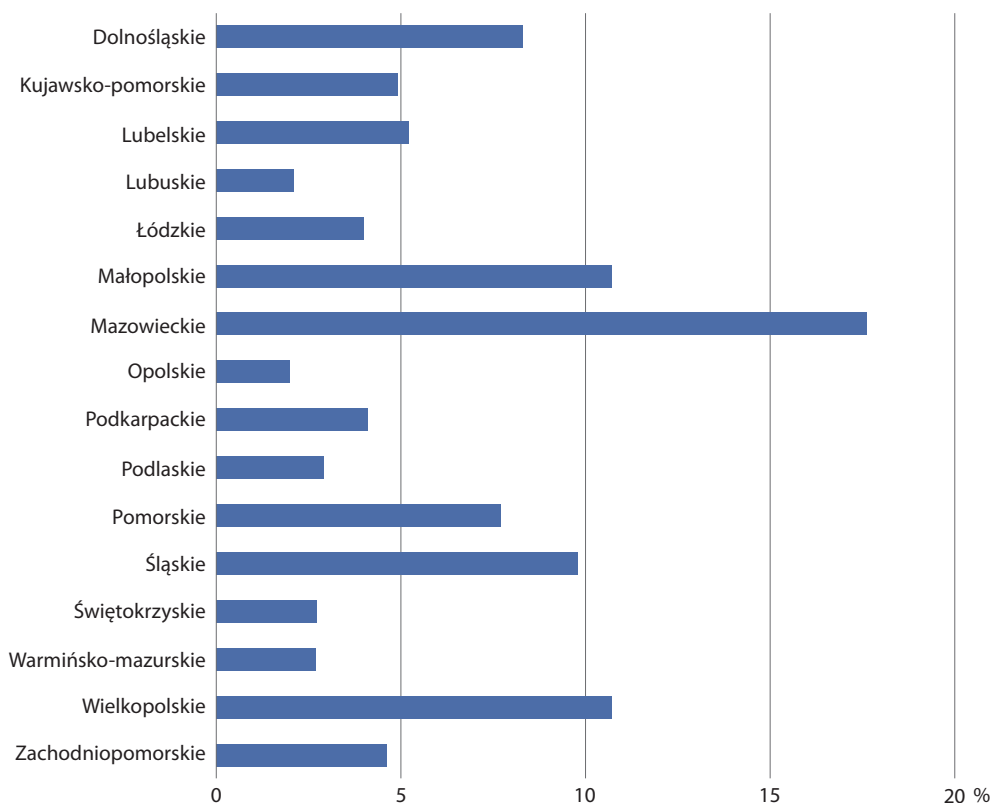

W latach 2015–2020 jedynie w trzech województwach – lubuskim, pomorskim i opolskim – odnotowano spadek przychodów z działalności gastronomicznej (dynamika=69,2; 96,3 i 96,5), a największy ich wzrost wystąpił w województwie lubelskim (237,9). W skali całego kraju w porównaniu z rokiem 2015 omawiane przychody wzrosły o 46,3% (5,6 mld zł). W 2020 r. w stosunku do roku poprzedniego wyniki działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw najbardziej wzrosły w województwie mazowieckim (o 7,9%, tj. o 0,3 mld zł), a ich największy spadek odnotowano wśród mikroprzedsiębiorstw z województwa świętokrzyskiego (o 51,9%, tj. o 0,2 mld zł). Niemniej jednak w skali całego kraju przychody z działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw w 2020 r. w stosunku do roku poprzedniego spadły o 14,6%, tj. 3,0 mld zł.

Na wykresie 14 przedstawiono strukturę produkcji budowlano-montażowej według województw. Największy udział w tworzeniu wartości produkcji budowlano-montażowej w Polsce w 2020 r. miały mikroprzedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego (17,6%, tj. 20,0 mld zł) oraz małopolskiego i wielkopolskiego (po 10,7%, tj. po 12,2 mld zł), a najmniejszy jednostki z województwa opolskiego (2,0%, tj. 2,3 mld zł).

Wykres 14. Struktura produkcji budowlano-montażowej według województw w 2020 r.

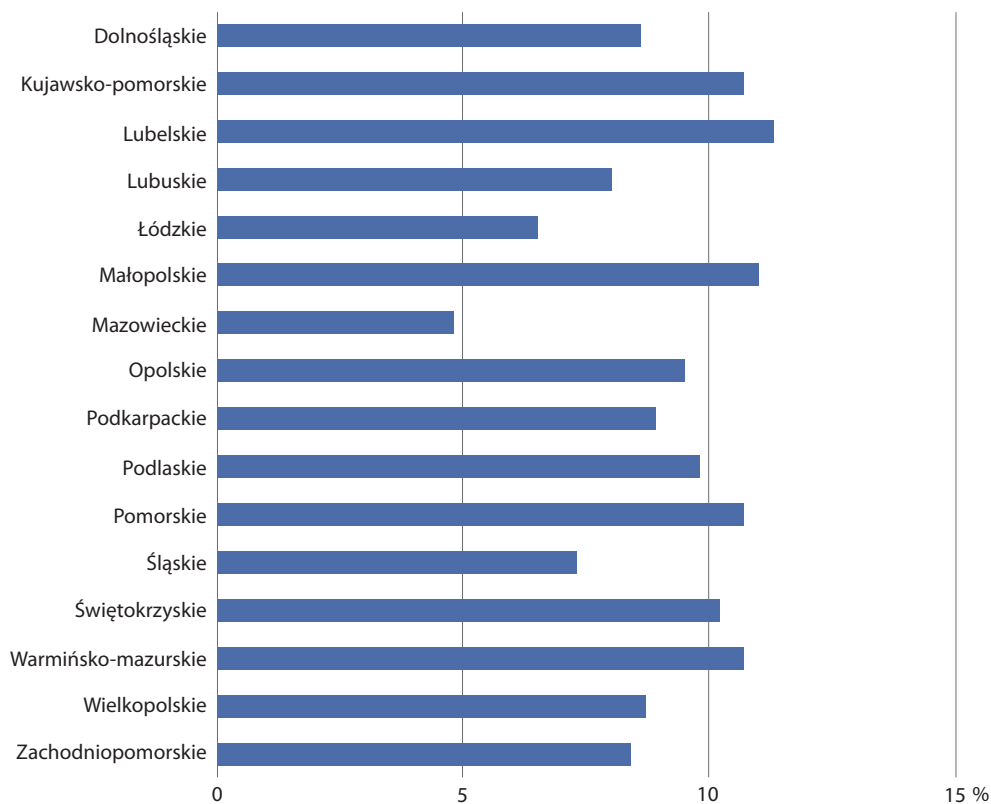
Chart 14. The structure of construction and assembly production by voivodships in 2020

Analizując zmiany wartości produkcji budowlano-montażowej w Polsce w latach 2015–2020 zaobserwowano, że jej najwyższa dynamika w porównaniu z rokiem 2015 występowała wśród mikroprzedsiębiorstw z województwa lubelskiego – 178,2, a najniższa wśród jednostek do 9 osób pracujących z województwa lubuskiego – 96,8. W odniesieniu do roku 2019 najwyższy wzrost produkcji budowlano-montażowej (o 27,9%) wystąpił w jednostkach do 9 osób pracujących z województwa warmińsko-mazurskiego, a jej największy spadek (o 28,0%) odnotowano wśród mikroprzedsiębiorstw z województwa dolnośląskiego. W skali całego kraju wartość produkcji budowlano-montażowej w 2020 r. w stosunku do roku 2015 wzrosła o 37,6% (tj. 31,1 mld zł), natomiast w porównaniu z rokiem 2019 spadła o 4,2% (5,0 mld zł).

Wykres 15. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw według województw w 2020 r.

Chart 15. The share of construction and assembly production in revenues of microenterprises by voivodships in 2020

Największy udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach miały mikroprzedsiębiorstwa z województwa (zob. wykres 15): lubelskiego (11,3%), małopolskiego (11,0%) oraz kujawsko-pomorskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego (po 10,7%). Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw niższy niż średnia w skali całego kraju (7,9%) odnotowano jedynie wśród jednostek z województwa mazowieckiego (4,8%), łódzkiego (6,5%) i śląskiego (7,3%).

Rozdział 4.

Chapter 4.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD

Microenterprises survey results by voivodships and NACE sections

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki statystycznego badania mikroprzedsiębiorstw łącznie według województw oraz wybranych sekcji PKD. W tablicach (tabl. 12–15) zaprezentowano dane dotyczące zbiorowości mikroprzedsiębiorstw według województw oraz pięciu sekcji, w których występowała największa liczba pracujących, tj. handel; naprawa pojazdów samochodowych (24,9%); budownictwo (15,3%); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (11,6%); przemysł (11,0%) oraz transport i gospodarka magazynowa (7,3%). Przedstawione dane umożliwiają pogłębioną analizę działalności mikroprzedsiębiorstw pod względem wybranych cech według sekcji PKD w ramach wybranego województwa lub według województw w ramach wybranej sekcji.

Analizując wyniki działalności mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2020 r. według sekcji PKD w ramach każdego województwa (analiza pozioma) zaobserwowano, że podobnie jak w skali całego kraju, najczęściej mikroprzedsiębiorstw prowadziło działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (z wyjątkiem mazowieckiego, gdzie sekcją dominującą była działalność profesjonalna, naukowa i techniczna). Ich liczba (w handlu) wahała się od 10,1 tys. w województwie opolskim do 55,1 tys. w śląskim. W województwie mazowieckim działalność profesjonalną, naukową i techniczną prowadziło 78,5 tys. jednostek. W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych odnotowano również najwyższy wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw według województw (poza mazowieckim, gdzie sekcją dominującą była działalność profesjonalna, naukowa i techniczna). Najwyższą liczbę mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. mieszkańców (w handlu) odnotowano w województwie zachodniopomorskim – 1 440 jednostek na 100 tys. ludności, a najmniejszą w województwie podkarpackim – 886 jednostek. W województwie mazowieckim w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw wyniósł 1 447 jednostek na 100 tys. mieszkańców

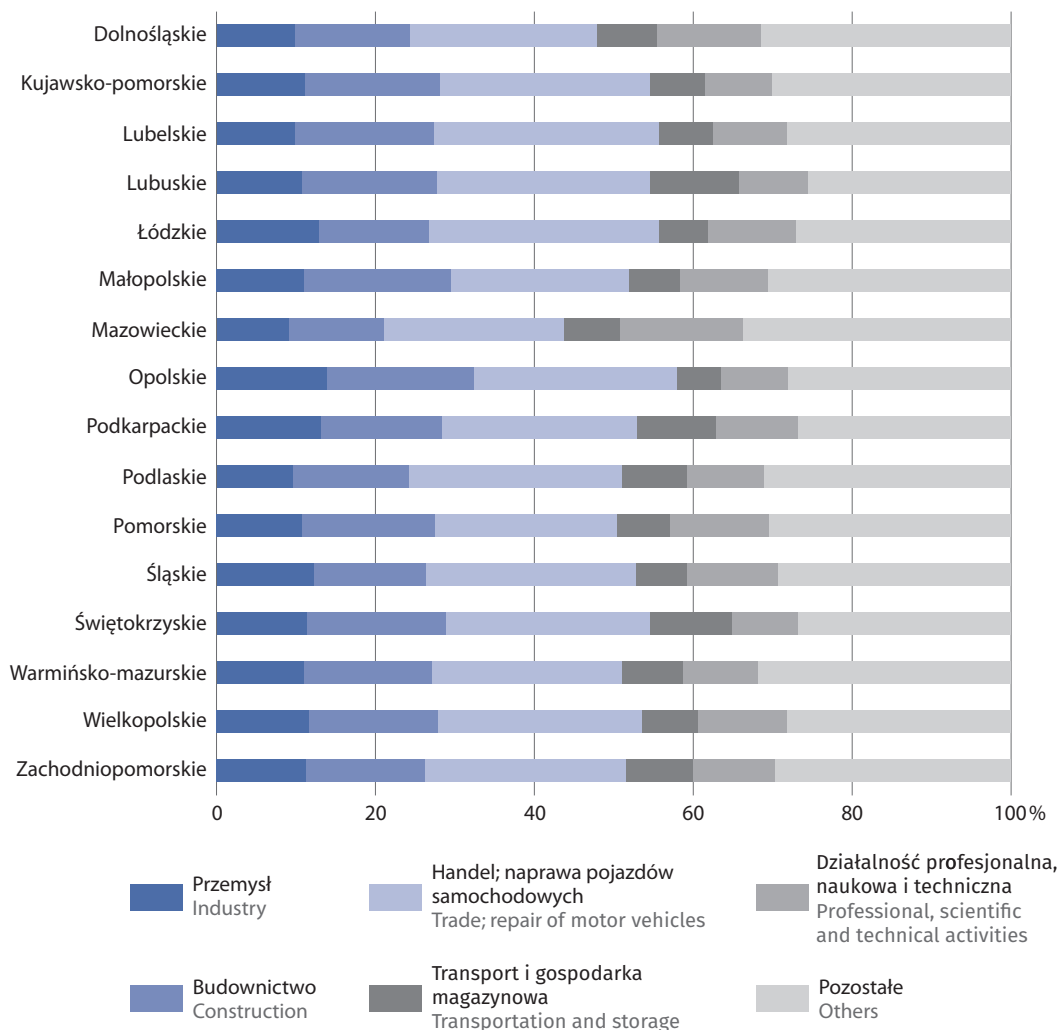
Tablica 12. Liczba mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2020 r.
 Table 12. Number of microenterprises by voivodships and NACE sections in 2020

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	2 261 515	205 243	340 898	471 296	145 227	310 311
Dolnośląskie	171 733	13 203	24 790	35 137	11 319	24 573
Kujawsko-pomorskie	113 254	10 019	18 825	24 781	8 276	11 719
Lubelskie	98 855	8 370	16 887	24 303	6 341	10 596
Lubuskie	52 237	4 360	9 530	13 061	5 139	4 582
Łódzkie	131 259	13 417	18 597	32 160	8 212	17 081
Małopolskie	229 764	21 019	42 020	42 122	13 546	30 168
Mazowieckie	417 798	30 884	46 749	75 125	22 831	78 526
Opolskie	45 959	5 261	8 333	10 108	2 203	4 908
Podkarpackie	88 382	9 750	14 710	18 846	7 247	10 907
Podlaskie	63 516	5 251	10 229	13 759	4 944	6 807
Pomorskie	148 715	14 810	25 032	26 632	9 404	21 173
Śląskie	237 984	25 223	31 564	55 055	15 104	31 722
Świętokrzyskie	55 866	5 330	9 308	14 283	4 687	5 434
Warmińsko-mazurskie	67 320	6 403	10 709	13 809	4 589	7 531
Wielkopolskie	220 381	20 798	35 608	47 742	12 654	29 696
Zachodniopomorskie	118 493	11 145	18 005	24 374	8 732	14 887

Drugą sekcją pod względem wyżej wymienionej cechy i wskaźnika (najwyższa liczba jednostek i wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw) w województwach było budownictwo – z wyjątkiem mazowieckiego i śląskiego, gdzie sekcjami dominującymi były odpowiednio: handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (zob. tabl. 12).

Sekcją o największej liczbie pracujących – w każdym z województw, jak również w skali całego kraju – był handel; naprawa pojazdów samochodowych (zob. wykres 16). Liczba pracujących w województwach w tej sekcji wahała się od 24,2 tys. osób w opolskim do 171,6 tys. osób w mazowieckim. W dalszej kolejności najwięcej pracujących odnotowano w budownictwie, jedynie w województwie mazowieckim drugą najwyższą liczbę pracujących (po handlu) odnotowano w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Wykres 16. Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według województw oraz sekcji PKD w 2020 r.
 Chart 16. Structure of persons employed in microenterprises by voivodships and NACE sections in 2020

Biorąc pod uwagę liczbę pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw (zob. tabl. 13), najwyższe wartości tego wskaźnika w poszczególnych województwach najczęściej występowały w przemyśle (w 7 województwach), w handlu i naprawie pojazdów samochodowych (w 5 województwach) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (w 4 województwach). W przemyśle najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w lubuskim (2 634 osoby na 1000 mikroprzedsiębiorstw), w handlu w pomorskim (2 343 osoby), a w sekcji transport i gospodarka magazynowa w wielkopolskim (2 449 osób).

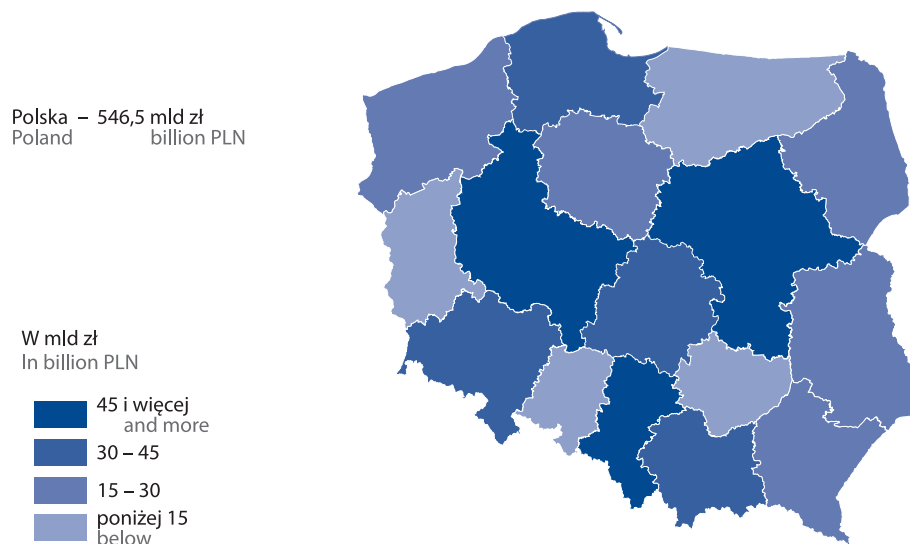
Tablica 13. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2020 r.
 Table 13. Persons employed per 1000 microenterprises by voivodships and NACE sections in 2020

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samochodo- wych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	1 896	2 292	1 919	2 265	2 142	1 599
Dolnośląskie	1 907	2 454	1 905	2 201	2 168	1 743
Kujawsko-pomorskie	1 867	2 357	1 907	2 269	1 720	1 538
Lubelskie	1 962	2 307	1 997	2 258	2 120	1 689
Lubuskie	2 031	2 634	1 883	2 175	2 336	2 004
Łódzkie	1 930	2 439	1 887	2 283	1 914	1 630
Małopolskie	1 858	2 233	1 884	2 264	2 056	1 554
Mazowieckie	1 806	2 230	1 927	2 284	2 299	1 488
Opolskie	2 056	2 494	2 105	2 391	2 345	1 620
Podkarpackie	1 958	2 334	1 793	2 250	2 404	1 621
Podlaskie	1 786	2 084	1 621	2 211	1 854	1 640
Pomorskie	1 822	1 966	1 809	2 343	1 922	1 598
Śląskie	2 007	2 313	2 145	2 294	2 052	1 714
Świętokrzyskie	1 951	2 329	2 054	1 961	2 395	1 669
Warmińsko-mazurskie	1 875	2 173	1 894	2 190	2 107	1 589
Wielkopolskie	1 975	2 433	1 973	2 349	2 449	1 636
Zachodniopomorskie	1 797	2 151	1 767	2 219	2 063	1 470

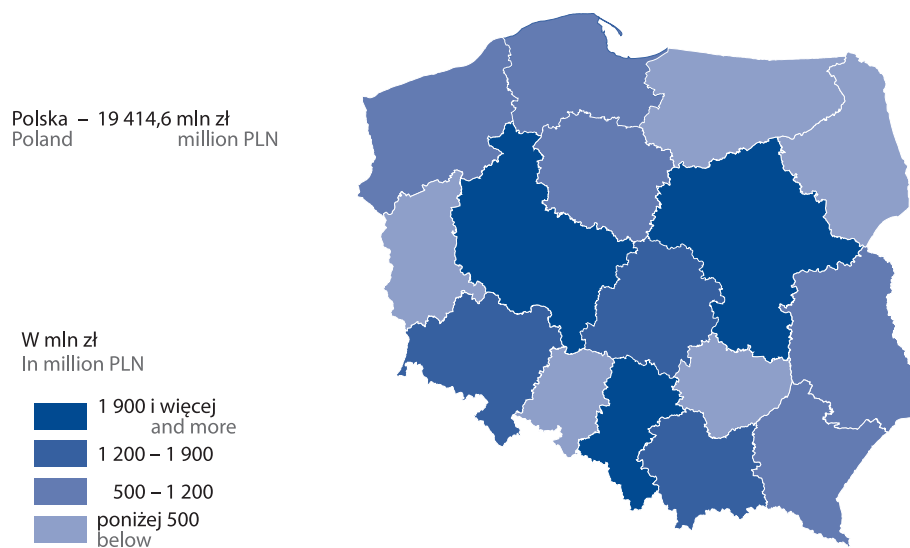
Obserwowana sytuacja w zakresie liczby mikroprzedsiębiorstw i pracujących w 2020 r. według województw i wybranych sekcji PKD przekładała się również na ich przychody oraz wynagrodzenia. Najwyższe przychody ogółem i wynagrodzenia brutto – w każdym z województw, jak również w skali całego kraju – odnotowano w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (zob. mapa 5 i 6).

Dla obu analizowanych cech najwyższe wartości odnotowano w jednostkach z województwa mazowieckiego – ich przychody w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych wyniosły 126,5 mld zł, a wynagrodzenia brutto 4,5 mld zł.

Mapa 5. Przychody mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2020 r.
Map 5. Revenues of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2020

Mapa 6. Wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2020 r.
Map 6. Gross wages and salaries of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2020

Drugą sekcją pod względem wysokości przychodów oraz wynagrodzeń brutto mikroprzedsiębiorstw było budownictwo – w 11 województwach (z wyjątkiem: łódzkiego, opolskiego, podkarpackiego, śląskiego i zachodniopomorskiego) odnotowano najwyższe (poza handlem) przychody ogółem, a w 10 województwach (z wyjątkiem: łódzkiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego) odnotowano najwyższe (poza handlem) wynagrodzenia.

Mikroprzedsiębiorstwa z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych dominowały we wszystkich województwach również pod względem najwyższych miesięcznych przychodów na 1 pracującego – mieściły się one w przedziale od 32 158 zł dla jednostek z województwa kujawsko-pomorskiego do 62 584 zł dla jednostek z województwa mazowieckiego (zob. tabl. 14).

Tablica 14. Miesięczne przychody na 1 pracującego według województw oraz sekcji PKD w 2020 r.
Table 14. Monthly revenues per 1 person employed by voivodships and NACE sections in 2020

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
				w zł in PLN		
OGÓŁEM TOTAL	27 086	24 436	21 808	43 516	24 924	17 246
Dolnośląskie	26 549	25 919	23 488	41 892	27 389	15 439
Kujawsko-pomorskie	20 961	23 037	18 199	32 158	17 205	14 332
Lubelskie	22 666	15 572	19 570	36 838	18 943	9 880
Lubuskie	23 379	20 777	14 254	41 852	19 379	10 846
Łódzkie	23 366	23 724	14 375	38 739	16 609	14 909
Małopolskie	21 114	18 625	17 729	38 175	22 005	11 005
Mazowieckie	41 156	34 897	43 129	62 584	29 004	28 394
Opolskie	20 934	17 360	12 680	38 363	21 527	10 637
Podkarpackie	25 280	16 998	16 663	33 692	30 424	11 499
Podlaskie	25 125	19 570	19 356	43 620	32 127	14 152
Pomorskie	25 012	21 335	22 121	43 427	27 897	14 374
Śląskie	25 991	27 299	17 479	45 617	22 798	15 967
Świętokrzyskie	23 200	19 604	18 152	38 304	14 774	15 548
Warmińsko-mazurskie	19 778	17 364	16 545	34 104	19 321	11 129
Wielkopolskie	26 485	25 649	19 150	42 251	32 340	15 088
Zachodniopomorskie	24 163	28 542	18 330	36 570	24 884	13 982

Biorąc pod uwagę miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwach (zob. tabl. 15) wśród analizowanych województw dominowała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – w 9 województwach odnotowano tam najwyższe wynagrodzenie. Wahało się ono od 2 990 zł dla jednostek z województwa lubelskiego do 7 113 zł dla jednostek z województwa mazowieckiego. W województwie opolskim, podkarpackim, podlaskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim najwyższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano w przemyśle (odpowiednio 3 051, 2 927, 3 000, 3 067 oraz 2 990 zł), natomiast w lubuskim i łódzkim w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (odpowiednio 3 286 oraz 3 195 zł).

Tablica 15. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw oraz sekcji PKD w 2020 r.

Table 15. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships and NACE sections in 2020

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
				w zł in PLN		
OGÓŁEM TOTAL	3 509	3 329	3 065	3 520	3 154	4 450
Dolnośląskie	3 483	3 386	3 186	3 519	3 281	3 680
Kujawsko-pomorskie	2 946	3 019	2 906	2 973	2 735	3 173
Lubelskie	2 879	2 900	2 714	2 860	2 730	2 990
Lubuskie	3 112	3 128	2 917	3 286	3 204	2 902
Łódzkie	3 126	3 006	2 817	3 195	3 127	3 075
Małopolskie	3 219	3 008	2 797	3 278	2 873	3 676
Mazowieckie	4 861	4 247	3 843	4 743	3 400	7 113
Opolskie	2 992	3 051	2 896	2 983	2 886	2 964
Podkarpackie	2 885	2 927	2 871	2 858	2 760	2 752
Podlaskie	2 939	3 000	2 977	2 932	2 773	2 776
Pomorskie	3 412	3 506	3 035	3 303	3 950	4 000
Śląskie	3 429	3 427	3 076	3 628	3 104	3 845
Świętokrzyskie	2 895	3 067	2 873	2 861	2 829	2 785
Warmińsko-mazurskie	2 900	2 990	2 860	2 885	2 719	2 850
Wielkopolskie	3 470	3 166	2 922	3 620	3 550	4 761
Zachodniopomorskie	3 165	3 149	3 066	3 012	3 112	4 443

Analizując wyniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2020 r. według województw w ramach każdej sekcji PKD (analiza pionowa) zaobserwowano, że w każdej z pięciu omawianych sekcji, pod względem liczby jednostek i pracujących oraz wartości przychodów ogółem i wynagrodzeń brutto dominowały mikroprzedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego. Najniższe wartości badanych cech w jednostkach do 9 osób pracujących w poszczególnych sekcjach odnotowywano w województwach – lubuskim, opolskim, podlaskim i świętokrzyskim.

Bardziej zróżnicowane terytorialnie były wartości wskaźników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw obliczone dla poszczególnych sekcji PKD. Województwo zachodniopomorskie charakteryzowało się najwyższą wartością wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw w ramach trzech sekcji: przemysł (658 mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności), handel; naprawa pojazdów samochodowych (1 440) oraz transport i gospodarka magazynowa (516). W budownictwie najwięcej mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności funkcjonowało w województwie małopolskim (1 231), a w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej – w województwie mazowieckim (1 447).

Z punktu widzenia liczby pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych sekcjach dominowały jednostki prowadzące działalność na terenie czterech województw: w przemyśle oraz w działalności profesjonalnej naukowej i technicznej – z województwa lubuskiego (odpowiednio 2 634 i 2 004 osoby), w budownictwie – z województwa śląskiego (2 145 osób), w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – z województwa opolskiego (2 391 osób), a w sekcji transport i gospodarka magazynowa – z województwa wielkopolskiego (2 449 osób).

W przypadku wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego oraz przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto również dominowały jednostki mające siedzibę na terenie województwa mazowieckiego. Najwyższe miesięczne przychody na 1 pracującego w tym województwie występowały w: przemyśle (34 897 zł), budownictwie (43 129 zł), w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (62 584 zł) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (28 394 zł). W sekcji transport i gospodarka magazynowa najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w województwie wielkopolskim (32 340 zł).

Najwyższe miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w województwie mazowieckim występowało również w: przemyśle (4 247 zł), budownictwie (3 843 zł), w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (4 743 zł) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (7 113 zł). W sekcji transport i gospodarka magazynowa najwyższą wartość przeciętnego wynagrodzenia odnotowano w województwie pomorskim (3 950 zł).

Uwagi metodologiczne

Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób stanowią istotny element gospodarki, dlatego też podlegają od wielu lat obserwacjom statystycznym. Główny Urząd Statystyczny realizuje reprezentacyjne badanie tych podmiotów zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 października 2019 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2020 (Dz. U. z 2019 r. poz. 2366, z późn. zm.). Dane pozyskiwane są corocznie na sprawozdaniu *SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*. Zgodnie ze specjalizacją, zbieraniem danych od respondentów z terenu całego kraju zajmuje się Urząd Statystyczny w Łodzi.

Badanie przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób jest podstawowym źródłem danych statystycznych dla tej grupy jednostek. Informacje zbierane i publikowane przez Główny Urząd Statystyczny stanowią źródło wykorzystywane do tworzenia krajowej i regionalnej polityki gospodarczej, jak również różnego typu prac analitycznych i badawczych. Istotną rolę tych jednostek dla funkcjonowania polskiej gospodarki potwierdzają wskaźniki udziału w wartości produktu krajowego brutto lub liczbie pracujących.

Wpływ najmniejszych podmiotów na gospodarkę powoduje, że zapotrzebowanie na informacje dotyczące tych jednostek stale rośnie. Z drugiej strony podmioty te są niezmiernie czułe na jakiegokolwiek obciążenia nakładane przez administrację publiczną. Jednostki o liczbie pracujących do 9 osób prowadzą zazwyczaj uproszczoną księgowość i nie mogą dostarczać informacji tak dokładnych jak duże podmioty. Z uwagi na to, badanie tych przedsiębiorstw jest tak skonstruowane, aby możliwie maksymalnie zmniejszyć, zarówno częstotliwość jak i zakres pozyskiwania danych.

Podstawową formą zbierania danych jest formularz elektroniczny (zamieszczony na Portalu Sprawozdawczym dostępnym na stronie internetowej GUS). Podmioty sprawozdawcze o liczbie pracujących nie większej niż 5 osób mają możliwość przekazywania danych w formie papierowej. Corocznie badaniem objętych jest około 110 tys. jednostek, dobieranych na podstawie losowania warstwowego, co stanowi około 4% populacji przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób.

1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy badania

W publikacji prezentowane są dane o podmiotach o liczbie pracujących do 9 osób (mikroprzedsiębiorstwach) objętych badaniem realizowanym na sprawozdaniu SP-3. Przedstawiona w publikacji zbiorowość obejmuje osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, które prowadziły działalność gospodarczą w Polsce w 2020 r.

Informacje są prezentowane na poziomie województw określonych miejscem siedziby podmiotu sprawozdawczego, a także według rodzaju działalności zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007). Dane dotyczą zbiorowości podmiotów aktywnych, tj. prowadzących działalność gospodarczą w okresie sprawozdawczym. Dane są opracowane dla przedsiębiorstwa, które jest równe jednej jednostce prawnej.

Mikroprzedsiębiorstwo, dla którego w niniejszej publikacji prezentowane są dane, określono jako podmiot zaklasyfikowany do następujących sekcji według PKD 2007:

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A – z wyłączeniem działu 01 Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową oraz z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne);

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B);
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C);
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D);
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E);
- Budownictwo (sekcja F);
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G);
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H);
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I);
- Informacja i komunikacja (sekcja J – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną);
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K – z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych);
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L);
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M);
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N);
- Edukacja (sekcja P – z wyłączeniem szkolnictwa wyższego);
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej);
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną);
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S – z wyłączeniem działu 94 Działalność organizacji członkowskich).

Na potrzeby niniejszej publikacji dokonano dodatkowego grupowania w stosunku do obowiązujących przekrojów klasyfikacyjnych, ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje:

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B);
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C);
- Wytwarzaniem i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (sekcja D);
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (sekcja E);

a pod pojęciem „Usługi” sekcje:

- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H);
- Zakwaterowanie i gastronomia (sekcja I);
- Informacja i komunikacja (sekcja J);
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K);
- Obsługa rynku nieruchomości (sekcja L);
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M);
- Administrowanie i działalność wspierająca (sekcja N);
- Edukacja (sekcja P);
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q);
- Kultura, rozrywka i rekreacja (sekcja R);
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S).

Dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób pozyskiwane na sprawozdaniu SP-3 obejmują podstawowe informacje o jednostce, w tym o: rodzaju prowadzonej działalności, liczbie pracujących i kwocie wynagrodzeń, wartości brutto środków trwałych, nakładach na rzeczowe aktywa trwałe (tj. nakładach inwestycyjnych i wydatkach na zakup używanych środków trwałych) oraz podstawowe dane o kondycji firmy (m.in. o wysokości przychodów, kosztów, zapasów i podatków). Stopień szczegółowości pozyskiwania informacji uzależniony jest od rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej.

Jednostki sprawozdawcze, które prowadziły w ciągu badanego roku działalność handlową (detaliczną lub hurtową), gastronomiczną, transportową lub z zakresu ochrony zdrowia podają dodatkowo informacje specjalistyczne dotyczące tych działalności.

Dane zaprezentowane w niniejszym opracowaniu są publikowane z zachowaniem tajemnicy statystycznej, określonej w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 1995 r. poz. 439, z późn. zm.), w następujących blokach tematycznych:

- podstawowe dane za lata 2015–2020;
- podstawowe dane według sekcji PKD;
- podstawowe dane według województw;
- podstawowe dane według województw i wybranych sekcji PKD.

Więcej informacji z obszaru badań przedsiębiorstw niefinansowych (w tym mikroprzedsiębiorstw) prowadzonych przez GUS zawiera Zeszyt Metodologiczny – Badania przedsiębiorstw niefinansowych.

2. Objaśnienia podstawowych pojęć

Pracujący – do pracujących zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); pracodawców i pracujących na własny rachunek: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek; agentów; osoby wykonujące pracę nakładczą; członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Zatrudnieni – do zatrudnionych zalicza się osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z osobami zatrudnionymi poza granicami kraju), w tym również: osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy, osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie w celu przygotowania zawodowego, osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej; osoby pracujące w jednostce w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających naukę zawodu), skazanych.

Przeciętne zatrudnienie oblicza się jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez liczbę miesięcy w badanym okresie (bez względu na to, czy jednostka funkcjonowała przez cały badany okres), po wcześniejszym przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według godzin pracy ustalonych w umowie o pracę, w stosunku do obowiązującej normy.

Wynagrodzenia brutto obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy, niezależnie od źródeł ich finansowania oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca.

Przychody z całokształtu działalności (przychody ogółem) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wytworzonych gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży

w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Pozostałe przychody operacyjne to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

Przychody finansowe to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności (koszty ogółem) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

Pozostałe koszty operacyjne to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

Koszty finansowe to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wymiarytowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Sprzedaż detaliczna (łącznie z podatkiem VAT) to sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna reali-

zowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Sprzedaż hurtowa (łącznie z podatkiem VAT) to działalność polegająca na odsprzedaży zakupionych towarów we własnym imieniu, zwykle nieostatecznym odbiorcom (innym hurtownikom, detalistom, producentom). Wartość sprzedaży hurtowej w cenach realizacji obejmuje wartość sprzedanych towarów z magazynów własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność jednostki.

Wartość sprzedaży towarów handlowych i materiałów wykazują wszystkie jednostki sprawozdawcze, które prowadziły działalność handlową (detaliczną lub hurtową) niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności.

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej to wartość sprzedanych robót budowlano-montażowych zrealizowanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz obcych zleceniodawców. Wartość ta wyrażana jest w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez należnego od tej sprzedaży podatku od towarów i usług VAT. Roboty budowlano-montażowe obejmują działalność polegającą na wznoszeniu budynków i budowli począwszy od przygotowania terenu przez zróżnicowany zakres robót ziemnych, fundamentowych (stan zerowy), wykonywanie elementów nośnych, przegród budowlanych, układanie i pokrywanie dachów (stan surowy) do robót montażowych, instalacyjnych i wykończeniowych.

Przychody z działalności gastronomicznej (łącznie z podatkiem VAT) to wartość sprzedanych wyrobów (produkcji gastronomicznej), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, a także towarów handlowych (tj. towarów, które zostały sprzedane w takich samych opakowaniach, jak zakupiono, oraz po konfekcjonowaniu odsprzedane w niezmięnionej postaci) oraz wartość przychodów z pozostałej działalności (wpływów z usług świadczonych z tytułu działalności rozrywkowej, obsługi parkingów, telefonów, organizowania przyjęć poza zakładem i w zakładzie, wypożyczenia sali restauracyjnej, itp.). Wartość przychodów uzyskanych z działalności gastronomicznej wykazują wszystkie jednostki sprawozdawcze, które prowadziły działalność gastronomiczną niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności.

Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności (wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw) to liczba aktywnych przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób przypadająca na 100 tys. ludności (przy wyznaczaniu wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw wykorzystano średnioroczną liczbę ludności według ich faktycznego miejsca zamieszkania, według stanu na dzień 30 czerwca).

Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej w mikroprzedsiębiorstwach ogółem (w %) to udział liczby aktywnych przedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy, w liczbie aktywnych przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób.

Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw to liczba osób pracujących ogółem (według stanu na dzień 31 grudnia) w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw to liczba osób zatrudnionych przypadająca na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł) to wynik finansowy brutto w przeliczeniu na 1 mikroprzedsiębiorstwo (nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo).

Wskaźnik rentowności obrotu brutto (w %) to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

Wskaźnik poziomu kosztów (w %) to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem.

Miesięczne przychody na 1 pracującego (w zł) to wartość miesięcznych przychodów ogółem w przeliczeniu na 1 pracującego.

Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (w zł) obejmuje wynagrodzenia brutto przypadające miesięcznie na jeden pełny etat (przeciętne zatrudnienie).

Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności (w %) to udział wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność budowlaną w wartości przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem.

Uwaga: Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Methodological notes

Enterprises with up to 9 persons employed are an important part of the economy, due to that fact they are a subject of statistical observation for many years. Statistics Poland executes a representative survey of those entities pursuant to the Council of Ministers Regulation of 11 October 2019 on the Statistical survey program of official statistics for 2020 (Journal of Laws 2019, item 2366 with subsequent amendments). The data are acquired annually on the basis of "SP-3 – Report on business activity of enterprises". According to its specialization, RSO in Lodz is responsible for collecting data from all the country regions.

Study of enterprises with up to 9 persons employed is the primary source of statistical data regarding this group of units. Information about the activity of these entities, collected and published by SP provides data used both for the needs of creating national and regional economy policy and many types of analytical and research works. Significant role of these entities in Polish economy is confirmed by their share in the GDP or number of persons employed.

The influence of the smallest entities on the economy forces constant request on information regarding this group. However, it must be noticed that these units are extremely sensitive to any burden imposed by public administration. Enterprises with up to 9 persons employed usually keep simplified accounting and are not able to provide information as detailed as the large entities. Regarding above, the survey of these units is organized in such a way that both the frequency and the scope of data collection are minimized.

Basic data collection source is an electronic form set on the Reporting Portal available on Statistics Poland website. Surveyed units with up to 5 persons employed are allowed to deliver the required data in paper form. Every year the survey covers approximately 110 thousand entities, chosen on the basis of stratified sample (which gives approximately 4% of the population of enterprises with up to 9 persons employed).

1. Subject and scope of the survey

The publication presents data on **enterprises with up to 9 persons employed (microenterprises)**. The group of entities presented in this publication comprises legal persons, entities without legal personality, and natural persons, which conducted economic activity in Poland in 2020.

The information are presented on the level of **voivodships** defined by the head office of the reporting entity or **type of activity** by Polish Classification of Activity (PKD 2007), consistent with NACE Rev. 2 classification and regards active entities i.e. conducting economic activity in the reporting period. Data are presented for enterprise equal to one legal unit.

The data presented herein cover all microenterprises classified to the following sections according to NACE Rev. 2:

- Agriculture, forestry and fishing (section A – excluding division 01 Crop and animal production, hunting and related service activities; and natural person's holding);
- Mining and quarrying (section B);
- Manufacturing (section C);
- Electricity, gas, steam and air conditioning supply (section D);
- Water supply; sewerage, waste management and remediation activities (section E);

- Construction (section F);
- Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (section G);
- Transportation and storage (section H);
- Accommodation and catering (section I);
- Information and communication (section J – excluding cultural institutions with legal personality);
- Financial and insurance activities (section K – excluding credit institutions, credit unions, insurance companies, brokerage and securities houses, assets management and investment funds, general pension societies and pension funds);
- Real estate activities (section L);
- Professional, scientific and technical activities (section M);
- Administrative and support service activities (section N);
- Education (section P – with exception of higher education);
- Human health and social work activities (section Q – excluding public health care facilities);
- Arts, entertainment and recreation (section R – excluding cultural institutions with legal personality);
- Other services (section S – excluding division 94 Activities of membership organisations).

As regards the binding classification sections, for the purposes of this publication the terms. Industry and Services was introduced. Industry including the following sections:

- Mining and quarrying (section B);
- Manufacturing (section C);
- Electricity, gas, steam and hot water and air conditioning supply (section D);
- Water supply; sewerage, waste management and remediation activities (section E);

and Services including the following sections:

- Transportation and storage (section H);
- Accommodation and food service activities (section I);
- Information and communication (section J);
- Financial and insurance activities (section K);
- Real estate activities (section L);
- Professional, scientific and technical activities (section M);
- Administrative and support service activities (section N);
- Education (section P);
- Human health and social work activities (section Q);
- Arts, entertainment and recreation (section R);
- Other service activities (section S).

Data on enterprises with up to 9 persons employed collected on SP-3 report include basic information about the enterprise, including: the kind of economic activity, number of persons employed, wages and salaries, gross value of fixed assets, outlays on tangible fixed assets (i.e. investment outlays and expenditures on purchase of second-hand fixed assets), basic data about the condition of the unit (i.e. the revenues, costs, stocks values and taxes). Detailed level of information required depends on the type of accounting records. Units that conducted activity (during the prescribed period) in trade sector (retail or wholesale), gastronomy, transport or health care provide further specialized information on these activities.

Data presented in the publication are collected on the SP-3 report and are published with the guarantee of statistical confidentiality according to Law on Official Statistics (Journal of Laws 1995, item 439 with subsequent amendments), in the following thematic blocks:

- basic data in 2015–2020;
- basic data by NACE sections;
- basic data by voivodships;
- basic data by voivodships and selected NACE sections.

More information in the area of non-financial enterprises surveys conducted by the Central Statistical Office is provided in the Methodological report – Non-financial enterprises surveys.

2. Main definitions

Persons employed (working) include persons employed on the basis of an employment contract, i.e., appointment, selection or nomination (including seasonal and casual employment); employers and self-employed; owners and co-owners (including helping family members) of business (excluding company's partners not working in the company); self-employed persons; persons working in Poland and abroad for the entities in which they are employed, regardless the duration of such employment; agents; persons performing outwork; members of agricultural cooperatives. Persons working on the basis of an order contract or contract for specific work are not deemed to be persons employed.

Employees (hired persons) – include persons hired on the basis of an employment contract, posing, election or appointment (including persons hired outside the country), including: persons employed on the basis of an employment contract, appointment, selection or nomination (including persons employed abroad), including: persons employed in intervention and public works financed by the labour fund, young people working on the basis of an employment contract and not for the purpose of vocational training; persons abroad in a business trip; persons working in enterprises in organized working groups, i.e. OHP participants (except those who attend vocational training), sentenced persons; persons working in the mining industry during the initial 28 days; foreigners working in Poland in accordance with the provisions of the Act of 20 April 2004 on promotion of employment and labor market institutions (Journal of Laws of 2013, item 674, as amended).

Average paid employment is calculated as the total average employment in individual months, divided by 12 (whether an enterprise operated for the whole year or not), after converting part-time employees into full-time employees. This conversion is done on the basis of the number of working hours specified in employment agreements, in relation to the standard number of hours in force.

Gross wages and salaries includes cash payments to employees or other individuals, which are expenses incurred by employers for the payment of their work, regardless of the source of their funding, and regardless of the basis of the employment relationship or any other legal relationship or legal action under which the work is performed.

Revenues from the whole activity (total revenues) include net revenues from sales of products, goods and materials, other operating revenues as well as financial revenues.

Net revenues from sales of products, goods and materials are net revenues from domestic and export sales of products (finished, semi-finished and services) manufactured by the entity, as well as packaging, equipment and third party services, if invoiced to customers along with products and net revenues from the sale of goods and materials, that is tangible current assets and products manufactured by an entity, purchased for resale in the same condition as received, if they are sold in a chain of own stores along with the foreign goods, as well as amounts due for goods and materials sold, regardless of whether or not they have been paid. Revenues from the sale of products, goods and materials for export include intra-Community deliveries to EU Member States and exports to non-EU countries.

Other operating revenues, that is revenues indirectly related to the entity's operating activities, in particular: profit from the disposal of non-financial fixed assets (fixed assets, fixed assets under construction, intangible assets, real estate investments and rights), obtained free of charge (including donations) assets (cash), damages, reversed provision, adjustments of write-offs revaluing non-financial assets, revenues from social welfare activities, income from rent or lease of fixed assets or investments in real estate and rights, revenues associated with extraordinary events.

Financial revenues, that is amounts due for dividends and shares in profit, interest from the loans granted, interest on term deposits, default interest, profit on disposal of investment (sale), reduction of revaluation write-offs of investment values in relation to the total or partial termination of causes resulting in permanent loss of their value, surplus of positive exchange differences over negative.

Costs of obtaining revenues from the whole activity (total costs) include cost of products, goods and materials sold, other operating and financial costs.

Costs of products, goods and materials sold include cost of products sold (i.e. basic operation costs decreased by the cost of generating benefits for the need of the entity and corrected by change in stock products) and value of goods and materials sold according to procurement or purchase prices.

Other operating costs are costs indirectly related to the entity's operating activity, in particular: loss on disposal of non-financial fixed assets and fixed assets under construction, depreciation of leased or rented fixed assets, unplanned depreciation (impairment charges), penalties, fines, damages, receivables written off in part or in full as a result of bankruptcy, composition or restructuring proceeding, provisions created for certain or highly probable future liabilities (loss on economic transactions in progress), write-offs revaluing non-financial assets, costs of maintaining social facilities, donations or free of charge transferred fixed assets, losses related to extraordinary events.

Financial costs, that is, among others, interest on bank credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on disposal of investments, revaluation write-offs of investment values, surplus of negative exchange differences over positive.

Gross financial result is calculated as the difference of total revenues and total costs – in case of surplus of total costs over total revenues, the financial result is recorded with the sign (-).

Retail sales of goods (including VAT) is the sale of own products and consignment (new and second hand) in retail sales outlet, catering establishments and other sales outlets (e.g. stores, warehouses) in amounts satisfying individual needs of consumers. The value of retail sales includes the value of the produced meals and services, sold only in own catering establishments and the value of produced products sold in own retail sales outlets. Retail sales also takes into account data from entities run by agents. However, it does not include the value of marketplace sale performed by salespersons only paying a stall fee. Retail sales is realised in prices paid by consumers (realisation prices), including value added tax.

Wholesale (including VAT) is the business activities consisting of the resale of goods, usually not the final recipients (other wholesalers, retailers, manufacturers), purchased on the entrepreneurs own behalf. Wholesale value of goods sold from own- and third-part warehouses in which commodities belonging to the given entity are stored.

The value of sales of trade commodities and materials is reported by all reporting entities that conducted commercial activities (retail sales and wholesale), regardless of whether this is the prevailing type of activity.

Sale of construction and assembly production is the value of sold construction and assembly works performed using own resources (without subcontractors) for outside clients. This value is expressed in actual sales prices – taking into account all discounts, rebates and deductions – excluding value added tax (VAT). Construction and assembly works include activity consisting in construction of buildings and structures, starting from site preparation, through various scope earthworks, foundation works (zero state), constructing load bearing elements, building partitions, construction and covering of roofs (raw state), ending with assembly, installation and completion work.

Revenues from catering activity (including VAT) is the value of sold products (gastronomic production), alcoholic beverages and tobacco products, as well as consumer goods (i.e. goods that were sold in the same packaging as purchased, and after packaging resold in unchanged form) and the value of revenues from other activities (revenues from services connected with entertainment activities, parking lots, telephones, organizing parties outside the plant and in the plant, renting a restaurant room, etc.). The value of revenues from catering activity is reported by all reporting entities that conducted catering activity, regardless of whether this is the prevailing type of activity.

Microenterprises per 100 thousand population is the number of active enterprises with up to 9 persons employed per 100 thousand population (the indicator was delineated using annual number of population by the actual place of residence, as of 30 June).

The share of microenterprises up to 1 person employed in total microenterprises (in %) is the share of the number of active enterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace in the number of active enterprises with up to 9 persons employed.

Persons employed per 1000 microenterprises is the number of persons employed in total (as of 31 December) per 1000 microenterprises.

Average paid employment per 1000 microenterprises is the number of paid employees employed on the basis of labour contract per 1000 microenterprises.

Gross financial result per 1 microenterprise (in PLN) is the gross financial result per 1 microenterprise (excess of revenues over costs per 1 microenterprise).

Gross turnover profitability indicator (in %) is the relation of gross financial result to total revenues.

Cost level indicator is the relation of total costs to total revenues.

Monthly revenues per 1 person employed (in PLN) is the value of monthly total revenues per 1 person employed.

Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee (in PLN) cover monthly gross wages and salaries per full-time job (average paid employment).

The share of construction and assembly production in revenues (in %) is the share of sale of microenterprises' construction and assembly production, conducting construction activity, in total revenues of microenterprises in total.

Note: Due to rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item „total“